

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 4.

V Ljubljani, dne 15. februvarja 1900.

Leto XIII.

Recimo katero o škofovih zavodih.

Odkar je naš presvetli knez in škof Anton Bonaventura razodel svoji duhovščini in vernikom željo, da naj bi se zgradila v Ljubljani katoliška gimnazija v zvezi z vzgojevalnico za mladeniče, ki se pripravljajo za učene stanove, sprejeli so slovenski časniki to oznanilo z raznimi čuvstvi. Časopisje, ki stoji na temelju katoliške vere, je z veliko radostjo pozdravilo ta junaški sklep pogumnega škofa; tekmovali so posamni katoliški listi takorekoč med seboj, kateri bi z večjo vnemo podpiral to zares velikansko a tudi težavno podjetje. In verniki po deželi in po mestu so se radi odzvali škofovi želji in so po svoji moči doslej pripomagali, da stvar ni zaspala, ampak dobiva vedno trdnjšo podlago. Nasprotno pa so se zagnali liberalni listi z nepopisno surovostjo v škofa in njegove nameravane zavode. V kali bi jih bili radi zatrli: duhovščino, ki se je za stvar zavzela, so prav satansko psovali, vernike pa z najpodlejšimi pretvezami lovili, da ne bi prispevali z denarnimi doneski za ta plemeniti načrt. Hvala Bogu, danes moremo že pripoznati, da so liberalci sicer lovili, a niso nič vjeli. Naše ljudstvo ni še tako nespametno, da bi šlo na limanice vsakemu liberalnemu kalinu.

Dolžnost naša ni, da bi odgovarjali na vse zmede, katere so natvezli liberalci svojim zapeljanim bravcem, pač pa želimo svojim somišljenikom nekoliko

v spomin poklicati velikanski pomen in potrebo škofovih zavodov.

Najprej moramo vprašati: Komu pa namerja ljubljanski škof zidati katoliško gimnazijo? Morda sebi? Svoji duhovščini? Nikakor ne. Graditi je hoče ukaželjni slovenski mladini, ki naj se v njej šola, uči, vzgaja, bodisi v vednosti, bodisi v čednosti. Naš presvetli nadpastir je s svojim načrtom v roko segel tistim očetom in materam, ki težkega srca odslavljajo od doma svojega mladega sinčka, ker ga morajo prepustiti za več let tujim, nepoznanim ljudem, o katerih ne vedo, kako bodo poskrbeli za njih najdražji zaklad. Koliko očetov je že na tihem vzdihovalo in še vzdihuje, ko čujejo, da se jim je sin, ki študira v mestu, izpridil! Koliko mater je milo jokalo in še joka, zapazivši, da se vrača sinko leto za letom docela drugačen, kakor so si ga želele, slabši na očetovski dom! Kolikrat sem slišal stariše tožiti: ko bi bili vedeli, da bo tak, nikdar bi ga ne bili poslali v mesto. Ali ne bo torej starišem pomagano s škofovimi zavodi? Če bodo imeli tam svojega sina, se bodo z veseljem in brez strahu spominjali nanj, dobro vedoč, da ne tava po svetu brez opore, ampak da je v dobrih, zanesljivih rokah.

To je ena vrzel, katero bodo zamašili po svoji moči škofovi zavodi pri vzgoji slovenske mladine: vzgajali bodo Bogu zveste katoličane in domovini udane sinove. Ali dotakniti se moramo tudi še druge rane, katero bodo celili škofovi zavodi: marsikateremu revnemu a brihtnemu kmetskemu sinu bodo pomagali kvišku. Saj veste, kako se godi študentom z dežele: stariši ga pripe-

ljejo v Ljubljano, ga vpišejo, mu priskrbe pri dobrot-nikih za silo nekaj hrane v dijaški kuhinji in ga slednjič puste na stanovanju, za katero tudi ne mo-rejo plačevati kdove koliko. In ti moj Bog, kakšna so dostikrat dijaška stanovanja po mestih! Majhna, temna, zaduhla sobica in v tej jih stanuje po pet, šest, tako da na večer komaj za silo vsi prostora najdejo, kamor razleknejo svoje utrujene ude k nočnemu počitku. Nočemo zamolčati, da za tiste male novce jim pač nihče ne more dati kaj boljšega, le to smo hoteli pripomniti, kako se učencem po sta-novanjih godi. In zdaj naj tu dijak marljivo študira, dostikrat gladen in zmrzujoč po zimi! Ne, kdor trezno premišljuje razmere, v katerih žive po mestih zlasti učenci z dežele, se ne bo čudil, da jih toliko zaostane v šoli, da jih toliko oboli in da naposled izmed sto učencev stopivših v prvo šolo, jih komaj pri-leze osem do deset v osmo šolo. Kajpada, sino-vom mestnih starišev se godi bolje. Ti ostanejo pri svojih stariših vse srednje šole; stariši pa jim že preskrbe vsega potrebnega, jih priganjajo k učenju, hodijo zanje popraševati okrog profesorjev, jim do-be še tu in tam kako podporo in tako jih privedejo brez posebnih stroškov do belega kruha. Kdo pa kaj poskrbi za učenca z dežele? Kak duhovnik, ki mu semtertje stisne v roko kako kronico, da gladu ne gine; kdo drug se zmeni za samotnega dijaka s kmetov? Kdor meni, da pretiravam, naj pride za nekaj mesecev v mesto, naj pridno obiskuje učence po stanovanjih in izvestno pritegne potem vsem mojim besedam.

Tej dijaški bedi vsaj deloma odpomorejo škofovi zavodi. Koliko nadarjenih kmetjskih sinov se bode popelo na ta način izlahka do boljšega kruha, do vzvišenejšega stanu! Koliko zdravih slovenskih mla-deničev bo ohranilo v zavodu trdno zdravje, ki je najtrdnjša podlaga za pozneje blagodejno delovanje!

Še nekaj bi radi opomnili. Pogosto se čuje po mestu glas, češ, čemu toliko dijakov s kmetov va-biti v šole? Kmet naj ostane kmet; kdor nima de-narja, naj ne hodi v šolo. Predragi rojaki! Ljubljan-ski škof in duhovščina niso tega mnenja, zato se s toliko gorečnostjo potegajo za škofove zavode. Tudi mi želimo, da bi študirali vsi, kateri imajo zato po-trebnih talentov. Ker pa je doslej Bog delil in še deli svoje darove v revne kmetjske koče kakor v mestne palače in gradove, zato moramo poskrbeti za zavode, kjer bo marsikak kmetjski sin brijhne glave našel to, česar mu revna domača hiša dati ne more. Kdor je naših mislij, deluj po svojih mo-čeh za zgradbo škofovih zavodov!

„Larfe.“

Šel sem po ljubljanski ulici. Ljudje se motajo po tlaku, pred oknom stoji gruča. Kaj spaka gledajo? V oknu so razstavljene — »larfe.« Šentej, predpust je! Saj res, liberalci imajo že davnej plese in po-dobne komedije, jaz pusti klerikalec, ki ne znam plesati, pa sem zaostal in šele ob teh »larfah« spo-znam, v kako važnem času živimo. No, pa hočem sedaj popraviti zamudo in se postavim med gručo in gledam larfe. Videl sem jih prej že kot otrok mnogo. Tri luknje, dve za oči, ena velika za usta. Vmes nos, mogočen, dolg in širok. Lica rudeča. Pa nekaj posebnega imajo letošnje »larfe«. Poleg člo-veških obrazov je letos med »larfami« izredno veliko prešidjih, oslovskih, volovskih in pasjih glav. Ljudje jih gledajo, in ta in oni premišljuje, katera bi bila njemu najbolj primerna? Naj premišljuje — in si izbere sebi primerno! Marsikateri hodi celo leto okoli s človeško glavo, a še-le v predpustnem času najde obličje, ki je primerno njegovim liberalnim in soci-jalnodemokratiškim nazorom! Naj si le izbere pri-merno obličje!

Zanimivo je to, da posebno oni, ki se štejejo med »izobražence«, v predpustnem času najbolj sto-pajo v javnost. V postu in adventu je čas za one, ki so »preprosti«, ki so »klerikalci.« Pust je pa patron liberalcem. Liberalci se za cerkvene praznike ne zme-nijo mnogo. Kakšne dolžnosti ima človek v postnem času ali tudi vsako nedeljo in vsak petek — tega ne vedó, ker tudi njihovi listi na post in na izpoved ne drže nič. Ali kadar goduje sveti Pust, takrat libe-ralno časopisje oživi, novo življenje šine med »izobra-žence«, krasne obleke se naročujejo, svojemu svet-niku na čast rajajo in se tako zamislijo v svojega patrona, da ga včasih še obhajajo — na pepelnico. Zato pa je treba »larfe«, in primerno »larfo« si naj izbirajo sedaj med raznimi obrazi! Jaz jim priporočam posebno ono z rilcem! Ljudje, ki blatijo cerkvene nauke, obrekujejo duhovne in razširjajo nenravnost — ti si naj nadenejo letos — rilec! Tisti pa, ki uče, da cerkev zatira ubožce in s'uzi bogatašem, naj si kupijo »larfo« z dolgimi ušesi!

Liberalci so hinavski celo leto, vsaj o pustu se naj pokažejo s pravim obličjem! Več vrst »larf« pozna javno življenje. Naši omikanci ljubijo posebno »larfo« č a s t i. Na zunaj hočejo vsi veljati za po-štenjake. Gorje, kdor užali čast takemu gospodiču. Kar na sabljo ali na pištolo ga pokliče, da si čast opere. Sin nekega ljubljanskega profesorja je pred kratkim pri plesu podrli neko dekle na tla iz nerod-nosti in s'n ljubljanskega župana je o tem izrekel nekaj ne prav laskavih besed. Haló, »čast« je žaljena, na dvoboj! Dvoboj se pa ni vršil, ker so županovega

sina prej zaprli, oni vročerkvni nerodnež pa je brž stopil v aktivno vojaško službo, da je ušel isti usodi. Za svojo »čast« se je toliko poganjal, pa hkrati je s polnim imenom napisal v neki podli list tako surov članek da mu ne dela baš — časti. Kmalu zatem sta se pa tudi za »čast« zbila v vojašnici neki dijak in častnik. Častnik je s sabljo dobro omahal in obrezal studentka in mu s tem dokazal, da ima več — časti.

Veliko si domišljujejo naši liberalci na svojo »omiko«. A ta omika je le neka zunanja oglašenost. Notri v srcu pa je vse črno in umazano, saj ljudje, ki jih ni sram, naročati tak list, kot je »Narod«, morajo biti že zelo izprijeni. Pač je zelo omikana ona žena nekega kranjskega grofa, ki je pred kratkim ušla možu in sfrčala po svetu z nekim šestindvajsetletnim omikanim barončkom — a take liberalne omike nas Bog varuj! Že v nežni mladosti, celo po šolah je preveč te zunanje olikancsti, ki nima nobene jedra.

Pride kmečka mati na gimnazijo profesorja poprašat, kako je z njenim sinčkom. Profesor pokliče fantiča in ga vika, kakor je ukazano na gimnaziji. »Kaj?« pravi žena, »to-le oni vikajo? saj ga še tikati ni kaj!«

V »larfi« narodnosti se nekateri kažejo svetu kaj radi. Poznal sem advokata, ki so mu solze igrale v očeh, če je govoril o bratoljubju in domovini, pa ravno ta je neusmiljeno iztirjeval dolgove ubogih kmetov. Dr. Tavčar rohni in tuli na glas, da bo škof odrli ves slovenski narod, ker prosi po dva krajcarja za zavode. Dr. Tavčar pa si je nakoval iz kmečkih pravnih kup denarja, katerega ni izprosil, ampak iztirjal. Ko je enkrat v »Narodu« strašno razsajal zaradi dveh krajcarjev, je pa neka uboga fabriška delavka v list »Glasnik« pisala: »Ker ubogi Tavčar nima dveh krajcarjev, jih bom pa jaz namesto njega plačala pri prihodnjem darovanju, da bo tih.« Delavka je plačala, Tavčar pa ni tih, ampak vedno bolj divja. Nekateri ljudje res čudno renčijo, kadar imajo svojo »larfo« na obrazu! Poznam drugega jako liberalnega in rodoljubnega jezičnega dohtarja, ki je po potresu imel pisarno v baraki, na strehi pa kot okrasek lep stolpiček. Dva kmeta gresta mimo. »Zakaj pa ima gospod doktor ta turnček na vrhu?« vpraša jeden. »Zato, da v njem suši kmečke kože,« odvrne drugi. »Larfo« narodnosti imajo naši liberalci na obrazu, z nemškutarjem pa pomežikujejo in jim podajejo roko v zvezo zoper slovensko ljudstvo!

V Gradcu je sodišče zadnje dni trem predpustnežem snelo »larfe« z obraza. Goljuf ni imel denarja in je premišljeval, kako bi ga hitro dobil. Nadel si je ime »Samuel plemeniti Edelenyi, ritmojster v pokoju.« Na to ime je delal dolgove. Kupil je brez krajcarja lastnega denarja grajščinsko posestvo za 115.000 gld.

in živel kot grajščak. S svojim plemenitim imenom je mislil upnike voditi za nos. Mislili so, da je bogat žid, plemenitaš s petičnimi sorodniki, ki ima lepo penzijo, in so mu zaupali. On si je pa mislil: Dobro bom živel, dokler bo šlo. Stvar je prišla pred sodnijo, ki mu je snela »larfo« in ga pokazala svetu kot goljufa. Drugi je imel 76.000 goldinarjev in na ta račun dobro živel. Pred sodiščem je prišlo na dan, da to premoženje ni njegovo, ampak sleparsko nabrano. Tretja je neka gospa Pavlina. Imela je pokojnine 420 gld. To ji je bilo premalo. Nakupila si je na dolg krasnih oblek, vozila se v kočiji in povsod jemala na posodo. Čudno, da so ljudje tako lahko verni in da lepemu obrazu in dragoceni obleki vse zaupajo. Dobila je na posodo 42.000 gld. S tem denarjem je hodila v gledališče, živela kot grofinja in zaničljivo gledala na reveže, ki se v potu svojega obraza pehajo za vsakdanji kruh. Imela je svojega voznika, ki jo je vozil okoli. Še-le, ko mu je bila dolžna 1300 gld., je dobri mož začel misliti in naznanil stvar sodišču. Sedaj sedi ta »gospa« v ječi. Sneli so ji »larfo«.

»Larfo« omikanosti imajo tudi socijalni demokratje, ki vedno pravijo, da so oni zastopniki vede in izobrazbe. A kaka je ta omika, je prošli teden pokazal oni ljubljanski socijalni demokrat, ki je vrغل ob tla in pohodil podobo Matere Božje in sedaj to svojo »omiko« obžaluje v ječi.

Pa kaj hočemo! Laži in neodkritosrčnosti je toliko na svetu, da vidimo »larfe«, kamor pogledamo, poštene obraze redko kje. Ali ne sloni vse naše javno življenje na čudnih, praznih oblikah, ki nimajo pravega življenja? Glejte naš državni zbor! Ali je to obličje živega ljudstva, ali je to obličje mrliča, ali je to le »larfa«?

O predpust, ti čas presneti! Prešel boš tudi ti, pepelnica ti bo snela »larfo« z obraza. Prišel bo post, ki te bo stregnil, da se boš kesal svojih neumnosti. »Larfe« doli! pravimo mi že sedaj, »larfe« doli vsem zapeljivcem ljudstva!

Nekaj pregovorov.

Če svetega Petra stol mrzi, dolgo časa zima še trpi.
Sveti Matija led razbija, če ga ni, pa ga naredi.
Če svetega Matija zmrzuje, še trideset dni mraza prorokuje.

Ako je preveč toplo svečana, malitavna še počiva brana: ako pa je svečana mraz, malitavna se poti obraz.

Če konec svečana sever brije, dobre nam letine up zasije.

Če v svečanu mačka na solncu leži, v sušcu spet rada na peč pribeži.

ljejo v Ljubljano, ga vpišejo, mu priskrbe pri dobrotnikih za silo nekaj hrane v dijaški kuhinji in ga slednjič puste na stanovanju, za katero tudi ne morejo plačevati kdove koliko. In ti moj Bog, kakšna so dostikrat dijaška stanovanja po mestih! Majhna, temna, zaduhla sobica in v tej jih stanuje po pet, šest, tako da na večer komaj za silo vsi prostora najdejo, kamor razleknejo svoje utrujene ude k nočnemu počitku. Nočemo zamolčati, da za tiste male novce jim pač nihče ne more dati kaj boljšega, le to smo hoteli pripomniti, kako se učencem po stanovanjih godi. In zdaj naj tu dijak marljivo študira, dostikrat gladen in zmrzujoč po zimi! Ne, kdor trezno premišljuje razmere, v katerih žive po mestih zlasti učenci z dežele, se ne bo čudil, da jih toliko zaostane v šoli, da jih toliko oboli in da naposled izmed sto učencev stopivših v prvo šolo, jih komaj prileze osem do deset v osmo šolo. Kajpada, sinovom mestnih starišev se godi bolje. Ti ostanejo pri svojih stariših vse srednje šole; stariši pa jim že preskrbe vsega potrebnega, jih priganjajo k učenju, hodijo zanje popraševati okrog profesorjev, jim dobe še tu in tam kako podporo in tako jih privedejo brez posebnih stroškov do belega kruha. Kdo pa kaj poskrbi za učenca z dežele? Kak duhovnik, ki mu semtertje stisne v roko kako kronico, da gladu ne gine; kdo drug se zmeni za samotnega dijaka s kmetov? Kdor meni, da pretiravam, naj pride za nekaj mesecev v mesto, naj pridno obiskuje učence po stanovanjih in izvestno pritegne potem vsem mojim besedam.

Tej dijaški bedi vsaj deloma odpomorejo škofovi zavodi. Koliko nadarjenih kmetov sinov se bode popelo na ta način izlahka do boljšega kruha, do vzvišenejšega stanu! Koliko zdravih slovenskih mladencev bo ohranilo v zavodu trdno zdravje, ki je najtrdnjša podlaga za pozneje blagodejno delovanje!

Še nekaj bi radi opomnili. Pogosto se čuje po mestu glas, češ, čemu toliko dijakov s kmetov vabiti v šole? Kmet naj ostane kmet; kdor nima denarja, naj ne hodi v šolo. Predragi rojaki! Ljubljanski škof in duhovščina niso tega mnenja, zato se s toliko gorečnostjo potegajo za škofove zavode. Tudi mi želimo, da bi študirali vsi, kateri imajo zato potrebne talente. Ker pa je doslej Bog delil in še deli svoje darove v revne kmetijske koče kakor v mestne palače in gradove, zato moramo poskrbeti za zavode, kjer bo marsikak kmetov sin brihtne glave našel to, česar mu revna domača hiša dati ne more. Kdor je naših mislij, deluj po svojih močeh za zgradbo škofovih zavodov!

„Larfe.“

Šel sem po ljubljanski ulici. Ljudje se motajo po tlaku, pred oknom stoji gruča. Kaj spaka gledajo? V oknu so razstavljene — »larfe.« Šentej, predpust je! Saj res, liberalci imajo že davnej ples in podobne komedije, jaz pusti klerikalec, ki ne znam plesati, pa sem zaostal in šele ob teh »larfah« spoznam, v kako važnem času živimo. No, pa hočem sedaj popraviti zamudo in se postavim med gručo in gledam larfe. Videl sem jih prej že kot otrok mnogo. Tri luknje, dve za oči, ena velika za usta. Vmes nos, mogočen, dolg in širok. Lica rudeča. Pa nekaj posebnega imajo letošnje »larfe«. Poleg človeških obrazov je letos med »larfami« izredno veliko prešičjih, oslovskih, volovskih in pasjih glav. Ljudje jih gledajo, in ta in oni premišljuje, katera bi bila njemu najbolj primerna? Naj premišljuje — in si izbere sebi primerno! Marsikateri hodi celo leto okoli s človeško glavo, a še-le v predpustnem času najde obličje, ki je primerno njegovim liberalnim in socialnodemokratskim nazorom! Naj si le izbere primerno obličje!

Zanimivo je to, da posebno oni, ki se štejejo med »izobražence«, v predpustnem času najbolj stopajo v javnost. V postu in adventu je čas za one, ki so »preprosti«, ki so »klerikalci.« Pust je pa patron liberalcem. Liberalci se za cerkvene praznike ne zmenijo mnogo. Kakšne dolžnosti ima človek v postnem času ali tudi vsako nedeljo in vsak petek — tega ne vedo, ker tudi njihovi listi na post in na izpoved ne drže nič. Ali kadar goduje sveti Pust, takrat liberalno časopisje oživi, novo življenje šine med »izobražence«, krasne obleke se naročujejo, svojemu svetniku na čast rajajo in se tako zamislijo v svojega patrona, da ga včasih še obhajajo — na pepelnico. Zato pa je treba »larfe«, in primerno »larfo« si naj izbirajo sedaj med raznimi obrazi! Jaz jim priporočam posebno ono z rilcem! Ljudje, ki blatijo cerkvene nauke, obrekujejo duhovne in razširjajo nenravnost — ti si naj nadenejo letos — rilec! Tisti pa, ki uče, da cerkev zatira ubožce in s'uzi bogatašem, naj si kupijo »larfo« z dolgimi ušesi!

Liberalci so hinavski celo leto, vsaj o pustu se naj pokažejo s pravim obličjem! Več vrst »larf« pozna javno življenje. Naši omikanci ljubijo posebno »larfo« časti. Na zunaj hočejo vsi veljati za pošenjake. Gorje, kdor užali čast takemu gospodiču. Kar na sabljo ali na pištole ga pokliče, da si čast opere. Sin nekega ljubljanskega profesorja je pred kratkim pri plesu podrl neko dekle na tla iz nerodnosti in s'n ljubljanskega župana je o tem izrekel nekaj ne prav laskavih besed. Haló, »čast« je žaljena, na dvoboj! Dvoboj se pa ni vršil, ker so županovega

sina prej zaprli, oni vročokrvni nerodnež pa je brž stopil v aktivno vojaško službo, da je ušel isti usodi. Za svojo »čast« se je toliko poganjal, pa hkrati je s polnim imenom napisal v neki podli list tako surov članek da mu ne dela baš — časti. Kmalu zatem sta se pa tudi za »čast« zbila v vojašnici neki dijak in častnik. Častnik je s sabljo dobro omahal in obrezal studentka in mu s tem dokazal, da ima več — časti.

Veliko si domišljujejo naši liberalci na svojo »omiko«. A ta omika je le neka zunanja oglajenost. Notri v srcu pa je vse črno in umazano, saj ljudje, ki jih ni sram, naročati tak list, kot je »Narod«, morajo biti že zelo izprijeni. Pač je zelo omikana ona žena nekega kranjskega grofa, ki je pred kratkim ušla možu in sfrčala po svetu z nekim šestindvajsetletnim omikanim barončkom — a take liberalne omike nas Bog varuj! Že v nežni mladosti, celo po šolah je preveč te zunanje olikancsti, ki nima nobene jedra.

Pride kmečka mati na gimnazijo profesorja poprašat, kako je z njenim sinčkom. Profesor pokliče fantiča in ga vika, kakor je ukazano na gimnaziji. »Kaj?« pravi žena, »to-le oni vikajo? saj ga še tikati ni kaj!«

V »larfi« narodnosti se nekateri kažejo svetu kaj radi. Poznal sem advokata, ki so mu solze igrale v očeh, če je govoril o bratoljubju in domovini, pa ravno ta je neusmiljeno iztirjeval dolgove ubogih kmetov. Dr. Tavčar rohni in tuli na glas, da bo škof odrl ves slovenski narod, ker prosi po dva krajcarja za zavode. Dr. Tavčar pa si je nakoval iz kmečkih pravnih kup denarja, katerega ni izprosil, ampak iztirjal. Ko je enkrat v »Narodu« strašno razsajal zaradi dveh krajcarjev, je pa neka uboga fabriška delavka v list »Glasnik« pisala: »Ker ubogi Tavčar nima dveh krajcarjev, jih bom pa jaz namesto njega plačala pri prihodnjem darovanju, da bo tih.« Delavka je plačala, Tavčar pa ni tih, ampak vedno bolj divja. Nekateri ljudje res čudno renčijo, kadar imajo svojo »larfo« na obrazu! Poznam drugega jako liberalnega in rodoljubnega jezičnega dohtarja, ki je po potresu imel pisarno v baraki, na strehi pa kot okrasek lep stolpiček. Dva kmeta gresta mimo. »Zakaj pa ima gospod doktor ta turnček na vrhu?« vpraša jeden. »Zato, da v njem suši kmečke kože,« odvrne drugi. »Larfo« narodnosti imajo naši liberalci na obrazu, z nemškutarjem pa pomežikujejo in jim podajejo roko v zvezo zoper slovensko ljudstvo!

V Gradcu je sodišče zadnje dni trem predpustnežem snelo »larfo« z obraza. Goljuf ni imel denarja in je premišljeval, kako bi ga hitro dobil. Nadel si je ime »Samuel plemeniti Edelenyi, ritmojster v pokoju.« Na to ime je delal dolgove. Kupil je brez krajcarja lastnega denarja grajščinsko posestvo za 115.000 gld.

in živel kot grajščak. S svojim plemenitim imenom je mislil upnike voditi za nos. Mislili so, da je bogat žid, plemenitaš s petičnimi sorodniki, ki ima lepo penzijo, in so mu zaupali. On si je pa mislil: Dobro bom živel, dokler bo šlo. Stvar je prišla pred sodnijo, ki mu je snela »larfo« in ga pokazala svetu kot goljufa. Drugi je imel 76.000 goldinarjev in na ta račun dobro živel. Pred sodiščem je prišlo na dan, da to premoženje ni njegovo, ampak sleparsko nabrano. Tretja je neka gospa Pavlina. Imela je pokojnine 420 gld. To ji je bilo premalo. Nakupila si je na dolg krasnih oblek, vozila se v kočiji in povsod jemala na posodo. Čudno, da so ljudje tako lahkoverni in da lepemu obrazu in dragoceni obleki vse zaupajo. Dobila je na posodo 42.000 gld. S tem denarjem je hodila v gledišče, živela kot grofinja in zaničljivo gledala na reveže, ki se v potu svojega obraza pehajo za vsakdanji kruh. Imela je svojega voznika, ki jo je vozil okoli. Še-le, ko mu je bila dolžna 1300 gld., je dobri mož začel misliti in naznanil stvar sodišču. Sedaj sedi ta »gospa« v ječi. Sneli so ji »larfo«.

»Larfo« omikanosti imajo tudi socialni demokratje, ki vedno pravijo, da so oni zastopniki vede in izobrazbe. A kaka je ta omika, je prošli teden pokazal oni ljubljanski socialni demokrat, ki je vrgel ob tla in pohodil podobo Matere Božje in sedaj to svojo »omiko« obžaluje v ječi.

Pa kaj hočemo! Laži in neodkritosrčnosti je toliko na svetu, da vidimo »larfo«, kamor pogledamo, poštene obraze redko kje. Ali ne sloni vse naše javno življenje na čudnih, praznih oblikah, ki nimajo pravega življenja? Glejte naš državni zbor! Ali je to obličje živega ljudstva, ali je to obličje mrliča, ali je to le »larfa«?

O predpust, ti čas presneti! Prešel boš tudi ti, pepelnica ti bo snela »larfo« z obraza. Prišel bo post, ki te bo stregel, da se boš kesal svojih neumnosti. »Larfo« doli! pravimo mi že sedaj, »larfo« doli vsem zapeljivcem ljudstva!

Nekaj pregovorov.

Če svetega Petra stol mrzi, dolgo časa zima se trpi. Sveti Matija led razbija, če ga ni, pa ga naredi. Če svetega Matija zmrzuje, še trideset dni mraza prorokuje.

Ako je preveč toplo svečana, malitavna še počiva brana: ako pa je svečana mraz, malitavna se poti obraz.

Če konec svečana sever brije, dobro nam letine up zasije.

Če v svečanu mačka na solncu leži, v sušcu spet rada na peč pribeži.

Listek.

Venec in krona.

Povest iz časov apostolskih.

Spisal Anton de Waal. — Poslovenil J. V.

(Dalje.)

V kakih desetih minutah so prišli do hiše, katero je bila imenovala mlada Rimljanka. Bil je to dom očetovega brata; hiša ni stala daleč od Mece-novih vrtov. Tukaj je bil torej bolnik na varnem.

Sorodniki so Fausta veselo sprejeli. Ko ga je položil Evkarp v posteljo, vrgla se je hči rešitelju svojega očeta pred noge; solze blaženega veselja so ji zalivale oči. „Plemeniti mož!“ mu je zaklicala, „naj ti bogovi stotero povrnejo! Jaz ne bom nikdar nate pozabila; prosim te, povej mi svoje ime, da bom mogla vsak dan moliti in prositi zate pri neumrljivih bogovih!“

Prav tako iskreno so se mu zahvaljevali bolnik in ostali sorodniki. Moral se je z vso odločnostjo braniti, da se je ubranil bogatega darila.

Pudent je voščil bolniku, spomenivši ga njunega prejšnjega prijateljstva, naj se v kratkem pozdravi, nato sta se poslovila z Evkarpom. Faustina ju je spremila do vrat; tu je prišla Evkarpa za roko in ga vnovič in vnovič zahvaljevala za njegovo velikodušno delo. Ob enem je uprla vanj svoje velike, črne oči tako hvaležno, tako prisrčno, da je postalo mladeniču mehko pri srcu. Nehote ji je povedal svoje ime, a nato je naglo pohitel za senatorjem, katerega je gnala skrb za ženo in otroke h Kornelijevim.

Evkarp je bil vsled vročine požara in težkega bremena, ki ga je nesel iz goreče hiše, ves moker od potu, toda ni se brigal zato. Pri vsem je mislil le na svojega gospoda in gospo; skoro z nadčloveško močjo je delal senatorju gaz skozi množice ljudstva, ki se je trlo tukaj in zapiralo ceste ob mostu čez Tiber. Kajti tisoč in tisoč jih je hotelo na ono stran reke, da si reši vsaj najpotrebnejše.

Sv. Peter in Pavel sta takoj za senatorjem zapustila vilo ob salarski cesti in pohitela v mesto naglo, kolikor so jima dopuščale onemogle noge. Ker je kazalo, da bo požar upepelil velik del mesta, sklenila sta iti med svoje, da jih tolažita in, če treba, pomagata.

Le s težavo sta se prerivala skozi ulice, ki so bile vse polne ljudi in zastavljene z različnim pohištrom. Čim dalje sta prišla, tem večji je bil krik

in stok, tem groznejši prizori obupa; vse se je prerivalo in suvalo, vse kričalo in vpilo, jokalo, obupavalo. Kdor je vse to gledal, temu se je moralo srce zgroziti, in naj bi bil drugače trd kakor kamen na cesti. Vsa je imelo nekaj demonskega (peklen-skega) na sebi: bili so prizori kakor vzeti iz pekla.

Vsa patricijska cesta s Pudentovo palačo vred je bila v ognju, ali boljše: je bila velikanska razvalina, iz katere se je še valil tu in tam debel, črn dim. Nasprotno pa ni požar še kar nič dosegel doline med Kvirinalom in Eskvilinom; to predmestje se je imenovalo Subura. Tukaj je stanovalo samo ubožno ljudstvo. Ravno v tem predmestju je našla nova, krščanska vera prvo in največje zavetje v premnogih revnih kočah. Tjekaj sta se obrnila apostola. Srebrna luna je obsevala s svojo blede svetlobo plamteči Rim, kot bi hotela oznanjati nesrečnim ljudem: kakor jaz sijem na zemljo v veselih in žalostnih nočeh, tako bdi nad vami božja previdnost v sreči in nesreči, da, ravno božja previdnost je, ki vam pošilja zdaj radost, zdaj žalost, zdaj življenje, zdaj smrt.

Revni prebivalci v Suburi so sprejeli s prisrčnim veseljem oba apostola; znali so ceniti, da sta se služabnika Gospodova v občni nesreči spomnila ravno njih in prihitela v svoji pastirski in očetni skrbi pomagat njim, najzadnjim v staji njunih ovac. Pričkali so se celo med seboj za čast, kdo bo prenočil pod svojo streho sveta apostola, in le s ležavo je pomiril sv. Peter prepir s tem, da je, spominjajoč na ubožno hišico sv. družine v Nazaretu, izvolil kočo revnega skrinjarja za prenočišče sebi in Pavlu. Udali so se v razsodbo sv. Petra, in tisti, ki niso postali deležni časti, da bi prenočili apostola, prinesli so najboljše, kar so imeli za večerjo. — Na opomin sv. Pavla so ukrenili vse potrebno za slučaj, da se razširi tudi v Suburo požar; znesli so vse nevarno na drugo stran predmestja, kjer ni bilo zvezne ceste od Palatina.

„Ali mislite“ oglasil se je Sterkorij, čevljar, ki je veljal za pametno glavo v Suburi, »da bo ogenj prizanesel ravno našemu predmestju? Da, povem odkrito: ogenj so nalašč zanetili, in zelo, zelo visoka oseba je, ki vodi vso stvar«.

»Otroci moji,« opominjal je prvak apostolov, »varujmo svoje jezike, da ne storimo komu krivice«.

»Saj sem vendar sam videl, prečastiti oče,« pripomni kovač Anaklet, »kako sta Helij, prokletstva vredni svetovalec cesarjev, in Tigelin, grozoviti prefekt cesarjeve telesne straže, nadzorovala zažiganje v obližju velikega gledališča cirkus maximus. V tistih kramarskih bajtah, v cesarskih hlevih in skladiščih za seno se je ogenj naglo prijel in razširil; v eni uri je bilo vse razdejan. Nihče

ni smel gasiti; uradnik je ljudstvo s silo odganjal. Trdil je, da je prišel tak ukaz, in če ne odidemo, nas zavlečejo v mamertinske ječe.«

»Res je,« rekel je tretji, »Neron je, ki hoče staro mesto razdehati in sezidati nov Rim po svojih mislih.«

»Danes sem doživel reči,« rekel je Sterkorij, kakor ne morejo biti strašnejše sodnji dan. Ko je zagorel plamen na hribu Celiju, zbežali so ubožci od tam proti Eskvilinu; v tistem trenutku je začelo tudi tukaj goreti, in nastala je velikanska zmešnjava. Ženske in otroci so vpili; vse je hitelo in letalo navskriž, zdaj sem zdaj tja. Bolnike, katere so bili par trenutkov preje iz ognja rešili, morali so zdaj vnovič prenašati na varno. Nekateri so leteli, nevede kaj počenjajo, kakor brez glave nazaj k pogorišču, ker so pogrešili katerega izmed svojcev, in so tako našli smrt v plamenu, ko je bil pogrežani vendar že zdavnej rešen. Nekoga je ubila pred mojimi očmi opeka, ki je pala z goreče strehe.«

»Naše življenje je v božjih rokah,« rekel je apostol Pavel. »Če je On z nami, kdo bo zoper nas? Če hoče, se ves Rim razruši, a vaše koče ostanejo nepoškodovane.«

In res se je zgodilo tako. Šesti dan — tako poroča zgodovinar Tacit — je požar prenehal in sicer ob vznožju Eksvilina. Dočim je upepelil ogenj tempelje in brez števila palač, stala je Subura nepoškodovana kakor zelen otok sredi kadečih se razvalin.

»Naj je že zanetila ogenj« nadaljeval je Peter, »prokletstva vredna roka, ali naj je nastal po nesreči; naša dolžnost je, da pomagamo sobratom, kolikor je v naših močeh. Pojdite torej in skličite vseh sedem dijakonov rimske cerkve, da se posvetujemo, kako in kaj!«

Čez eno uro so bili večinoma vsi že zbrani; le malo jih je še manjkalo, med drugimi tudi prvi dijakon Flavij Klemen, katerega so najtežje pogrešali pri razgovoru in posvetovanju. Tudi njegova palača, v dolini med Celijem in Eskvilinom, tam, kjer stoji dandanes velika, po njem imenovana cerkev, je postala žrtev razdirajočega in uničujočega požara.

Tako so sklenili tisto noč, kako bodo onim, ki nimajo prenočišča, streho preskrbeli, kako bodo z nabiranjem milodarov napolnili skupno blagajno in tako dobili pomoči, da bodo pomagali kjer in kolikor se da pomagati. Pudentova vila, palača Flavije Domitile na ardeatski cesti in opekarne ob vatican-skem griču, ki so se dale v kratkem spremeniti v čedna stanovanja, — posestva samih imenitnih udov rimske cerkve, — vse to so odbrali za bivališče ubogim sobratom.

Dočim je podivjana grozovitost potapljala tisoče in tisoče v brezmejno gorje, razprostrla je krščanska ljubezen svoje roke, da potolaži nesrečneže na svojem gorečem srcu ter jim pomaga.

Ko se je bil ogenj na patricijski cesti vedno bolj bližal Pudentovi palači, poslala je Sabinila drugoga sužnja v vilo; nato je pobirala in pospravila z veliko ravnodušnostjo najdražje in najpotrebnejše in razposlala po sužnjih deloma v vilo — seveda po velikanskih ovinkih — deloma h Kornelijevim. Tu sem je bila že tudi dojnica v spremstvu dveh sužnje v prinesla hčerki takoj ob začetku požara. Ko sta se služabnika vrnila, sta povedala gospé, da sta deklici na varnem. Ta dva moža edina si je pridržala Sabinila v goreči palači, ko je čakala prihoda svojega moža. Šele ko je dosegla nevarnost vrhunec, sklenila je oditi h Kornelijevim, prej pa je še napisala oni list, katerega je bil našel Evkarp.

V veliki skrbi je čakala zdaj pri Kornelijevih, kdaj pride soprog. Že je napočila noč, a ga ni še bilo. Bojazen in strah je vstajal v njeni duši; ali morda ni našel lista v palači? Bog, če je morda poginil v plamenu, ali če so ga ubili tramovi, ki so se zrušili nanj!

V tem strahu je pohitela v sobo, kjer sta spali hčerki, in ju vzbudila:

»Otročiča, vstanita in pomagajta mi moliti za vajinega očeta!«

Tako je klečala z otrokoma, dvigajoč roke proti nebu in molila prisrčno in goreče za svojega moža. Tedaj se odpro vrata — in Pudent vstopi. Polna srčnega veselja sta se objela. V tej veliki nadlogi je Bog vendarle obvaroval ju najhujšega!

Še tisti večer je poslal Pudent Evkarpa v vilo naznaniti apostoloma, da so se vsi v njegovi družini srečno rešili. Senator namreč ni vedel, da sta apostola v Suburi in da tam tolažita, svetujeta in pomagata z rokami in molitvami. (Dalje.)

Čuden zobobol.

K slovečemu mestnemu zobozdravniku N. pride nekoč nenavadno bogato opravljena gospa in mu začne razkladati svojo nadlogo. Pravi, da je žena nekega barona in da je do zadnjih dni živela z njim v srečnem zakonu. Toda kar naenkrat so začeli barona grozovito zobje boleti; da, nazadnje so se razširile bolečine na vse zobovje.

»Ali najhujše je še le prišlo,« nadaljuje gospa, »nisem mogla moža pregovoriti, da bi si dal izdreti bolne zobe, in zdaj je valed bolečin — znorel.«

»To je pa nekaj nenavadnega,« odvrne sloveči zobozdravnik. »Takim bolnikom pa tudi moja umetnost ne more pomagati; da bi komu zoper njegovo

voljo drli zobe, bi bilo le mogoče, če bi ga omotili. Toda ali si upate znorelega moža pripeljati k meni?"

„Za to bom že skrbela; si bom pa kaj izmislila in ga tako izvahila v vaše stanovanje," odgovori nesrečna žena. „Da bi le moža rešila, kaj laž v takem slučaju! In ko bo mož tukaj —"

„Potem mu je zdravje zagotovljeno," obljubi hitro zobozdravnik. „Če kdo nima pameti, tedaj s nem rabiti tudi silo, ako je to njemu v prid. Kakor hitro gospod baron pride, ga bodeta prišla moja služabnika in ga zvezala. Drugo mi smete zaupati; v petih minutah bom pregnal vašemu gospodu možu bolečine — kateri zobje ga najhujše bole?"

„Kočnjaki, gospod doktor!"

„Le zaupajte moji sigurni roki. Sicer pa imam dovoljno skušnjo in poznam bolne zobe. Jutri popoldan ob petih vas bom pričakoval. Potolažite se, vse se bo dobro izteklo, milostljiva!"

„Prav hvaležna vam bom," zatrjuje baronica. „Ob določenem času bom sama prišla z možem. Ali najbrže se bo upiral, gospod doktor, saj vam je znano, kakšen je!"

„Bom že vse potrebno pripravil; moja služabnika sta krepka — samo to želim, da bi se vi takoj oddaljili; nežni živci ne preneso prav lahko kaj takega!"

Pomilovanja vredna ženska se slovečemu zobozdravniku prav prisrčno zahvali in odide.

* * *

Drugi dan popoldne se pripelje pred največjo in najbogatejšo prodajalnico z zlatino lepa kočija prvega razreda, in iz nje stopi bogato opravljena, plemenita gospa. Zlatar se nenavadno zveseli nove oljemalke. V pol ure si nabere gospa baronica raznih dragocenosti za 80.000 kron; z malo besedami se zmenita za ceno. Seveda gospa ne nosi nikoli toliko denarja seboj, zato pravi:

„Ali utegne kak vaš služabnik iti z menoj, da bi mu plačala?"

Trgovec se takoj ponudi sam. Hitro zloži srečni zlatar dragocenosti v škaflo, in potem sedeta v kočijo. Voznik je že vedel, kam naj vozi — pred hišo slovečega zobozdravnika.

Ves vesel gre zlatar v krasno hišo. Baronica hiti pred njim po stopnicah in neko mlado človeče ji odpre vrata. Bil je sluga.

Baronica migne zlatarju na lahko z roko, naj vstopi. V tem trenutku pa zapro za njim vrata; sluga in še nekdo drugi se zaženeta na zlatarja, kateremu škaflo pade iz rok.

„Pomagajte! Tatovi! Morilci!" kriči napadenec. Sloveči zobozdravnik se zadovoljno smehlja.

„Zopet ga je malo prijelo," pravi baronici. „Ali zdaj pa prosim, oddaljite se, v pol ure bode soprog zopet zdrav!"

Baronica, ki je že poprej škaflo pobrala, stisne hvaležno doktorju roko in jokajoč zapusti sobo.

Zlatarja so med tem že omamili in ga položili na operacijski stol. Sluga mu je namreč hitro pritiskal neko gobico na nos in znoreli zlatar je zaspal.

Čez eno uro se zlatar zbudi; v glavi se mu vrti in nenavadno prazna se mu zde usta. Pred njim pa stoji sloveči zobozdravnik in se mu smehlja.

„Častitam, gospod baron!" prične le-ta in pokaže škodelico, ki je stala poleg njega na stolu.

„Glejte, tu so štirje korenjaki, ki so vam povzročali take bolečine! Ali vas še kje kaj boli?"

Trgovec gleda debelo zdravnika, potem seže s prstom v usta in takoj vé, kaj se je zgodilo.

„Gospa baronica bo gotovo zelo vesela vašega ozdravljenja," nadaljuje zdravnik. „Mislim, da mora vsak čas priti."

„Kje je goljufica in tatca?" zarjove ukanjeni zlatar. „Kje so moji diamanti — pomagajte! Roparji, tatovi!"

Doktor migne služabnikoma in prime za klešče.

„Zopet ga je prijelo," pravi, „še enega moram."

Toda nesrečni zlatar se jim strga in kot besen se zažene po stopnjicah — — —

Svojih dragocenosti ni dobil nikoli več. Sloveči zobozdravnik pa, ki je nevedoma služil kot orodje nenavadni goljufici, mu je poslal račun za štiri zobe ki mu jih je izdrl. —

Lepo življenje, še lepša smrt.

Spomin na grob Marije Turk.

»Kar sem želela to gledam; imam, kar sem upala; v nebesih sem združena z njim, katerega sem na zemlji z vso vsmo ljubila. Te prelepe besede, iz razodenja sv. Neže se smejo pač obrniti na pred dobrim mesecem v Ljubljeno umrlo Marijo Turk, delavko v tobačni tovarni. Bila je še v prvem cvetu življenja, pa si je nabrala že toliko dobrih del za nebesa, da se je Gospodu življenja in smrti zadosti zdelo poklicati jo po plačilo —. Mati narava se je v dobi njenega življenja komaj 19 krat okitila s pomladnim cvetjem, že je prišel nebeški Vrtnar, da njo, cvetlico svojega vrta, presadi iz puščave življenja v nebeški vrt, ker — svet je ni bil vreden! Zato bodi dovoljeno njeni tovarišici tu v kratkih vrsticah nekoliko urediti spomin na njo, ter jo njenim vrstnicam zlasti udom kat. društva za delavke — čigar zvesti ud je tudi ona bila — postaviti za vzgled. Ko je pred letom dni ona, zemeljsko bitje, v »Lurški pastirici« predstavljala nadnaravno bremadežno bitje nebeške Kraljice, nihče, kdor jo je videl takrat, ni mogel misliti, da bo ta cvetoči obraz čez tako malo časa zapal trohnobi —. Pač živa priča minljivosti! Ni ga pa tudi bilo, ki jo je natanko poznal in bi ji

odrekal vrednost predstavljati nebeško prikazen, kolikor je človek sploh vreden tega. Saj ona ni storila tega samo telesno, marveč je skušala brezmadežni Devici tudi v dušnem oziru kolikor mogoče podobna postati. Zato smemo reči, da ona ni bila »devica s prazno svetilko«, ker dišile so jo v visoki meri najlepše čednosti; tako je bila vsem vzgled prave ponižnosti, pobožnosti; najbolj se je pa odlikovala v najlepši čednosti: v čistosti srca. — V najlepšem cvetu življenja je imela pač dostizanj nastavljenih, da bi zapustila pot čednosti. A ona se je vsega skrbno ogibala in prezirala vse, kar bi jo odvrčalo od Njega, ki edini je vreden naše ljubezni. Le kdaj, se sme pač pri nji trditi, da je bivala lepa duša v lepem telesu! Nje največje veselje je bilo pogovarjati se s svojim Ženinom v najsvetejšem Zakramentu; v društvu pa jo je veselilo posebno petje. Do petja je imela tako veselje, da si je še na smrtni postelji večkrat zapela; »... Ko v družbo nebeško boš srca jemal — Ljubezan največjo najvišje boš djel. — Jaz Tebe samo — bom ljubila gorko — Pokliči še mene v sveto nebo —.« Pri pogovorih o lepih nebesih se je tako vzradostila, da je z nekim nadnaravnim veseljem vskliknila: »Oh, kako bo tam gori prijetno; pridi, o Jezus, pridi skoraj po mene!« V dolgi bolezni ni nikdar godrnjala, marveč vse trpljenje je Bogu darovala rekoč: »Mučno je, a vendar, če je božja volja, rada še več trpim!« Ganjivo je bilo, ko je večkrat jokajoče okoli nje stoječe tovarišice tolažila z besedami: »Ve jokate, ker me vidite trpeti, jaz pa rada še več trpim, če je to v zveličanje drugih in v tolažbo dušam v vicah.« Pač blagor Tebi, draga Marija, ki si tako srečno prestala boje življenja, saj Jezus sam pravi: »Blagor jim, ki so čistega srca, ker bodo Boga gledali!« Prosi še za nas, ki se nam je še boriti na poti življenja, da, kakor Ti, srečno prijadramo v nebeško pristanišče. Na srečno svidenje!

Politični razgled.

Kakor smo pisali v 2. št. »Domoljuba«, tako se je zgodilo: dne 18. jan. smo dobili *ново ministerstvo*. Na čelu novim ministrom je tajni svetnik Koerber in ob enem notranji minister, Welseersheimb domobranski, Wittek železniški, Bem-Baverk finančni, Spens-Booden pravosodni, Hartel naučni, Režek minister za Češko, Kal trgovinski, Pientak minister za Galicijo. — Nemci so novo vlado sprejeli hladno, Čehi na vse pripravljeni proti njej, Poljaki so še precej zadovoljni, nemški konservativci pa pravijo, da jo bodo sodili po njenih delih. Seveda si mi ubogi Slovenci ne smemo nič dobrega obetati od vlade, ki se je spremenila le glede imen ministrov, v svojih načelih pa ostala stara, Slovanom vedno neprijazna. — Glavna naloga nove vlade — tako pšejo listi — obstoji v tem, da se odstrani narodnostni prepir in sklene sprava ter da se potem vse stranke združijo v resnem delu za prosep države in nje narodov. In to nalogo je poskusila vlada že doseči s tem, da je dne 5. t. m. sklicala na Dunaj pravno konferenco, ki naj bi se posvetovala o spravi med Čehi in Nemci. Češko zastopa 22, Moravsko 12 članov. Iz tega se

razvidi, da vlada ne misli na splošno rešitev jezikovnega vprašanja, marveč skuša spraviti med seboj samo Čeha in Nemce. Predložila je zaupnikom sedem zakonskih načrtov, zlasti glede rabe obeh jezikov pri različnih oblastvih. Vse kaže, da se vlada bolj nagiblje na nemško stran in da skuša dognati spravo v škodo Čehov. O vspehih te konference — če se sploh kateri dosežejo — bomo poročali prihodnjič.

V angleškem parlamentu, ki se je pred kratkim sešel, pričela se je jako zanimiva razprava o nesrečni angleško-burski vojski. Če tudi angleška ošabnost na svetu nima para, se vendar začenjajo vedno bolj pogosto oglašati poslanci, ki obsojajo to vojsko in priporočajo bojaželjnim vročkrvnikom, naj se s tori konec krivičnemu prelivanju krvi. A iz govorov ministrov in vladnih poslancev je videti, da bodo morali Buri angleško vojsko še parkrat prav dobro naklestiti, predno se bodo Angleži hoteli sprijazniti z mislijo na mir.

Kitajski cesar, o katerem se je pred kratkim pisalo, da je bil od cesarice odstavljen in potem umorjen, menda vendar-le še živi in tudi vladarstva še ni dal iz roke. Vendar morajo čudne razmere vladati na Kitajskem dvoru, da sploh take vesti morejo priti v javnost. Veliko mora biti gnjilega v Kitajskem cesarstvu in nič čudnega ni, ako se že čuje o načrtu evropskih držav, kako spraviti s površja sedanje kitajsko cesarstvo.

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Romanje v Rim.

Čujejo se želje, da bi mnogi verniki ljubljanske škofije koj po veliki noči radi v Rim šli, da vstrežejo želji sv. Očeta, ter dobe od pustke in milosti sv. leta. Ako se oglasi precejšnje število, skušalo se bo pripraviti romanje konec aprila ali v prvi polovici maja. — Pot od Cormonsa skozi Loreto in Asisi v Rim pa nazaj stane za III. razred 32 kron, stanovanje in hrana v Rimu po 5 kron na dan, fjakar za štiri osebe po 1 in pol K za uro, zraven bi prišla še vožnja od doma do Cormonsa na goriški meji in hrana zunaj Rima. Moglo bi se toraj v III. razredu shajati s 140 do 160 K. V II. razredu stane ista vožnja po železnici 60 K, stanovanje 7 K. — Kdor hoče v Rim, naj se vsaj do 20. februarja oglasi pri svojem gospodu župniku. To je zadnji čas za prijavo, ker se mora potem vse potrebno za železnične vlake, za stanovanje in za sprejem pri sv. Očetu urediti. Ako se romarjev oglasi vsaj 400 in bi mnogi želeli, naj se desetkratno obiskovanje cerkva, torej tudi desetdnevno bivanje v Rimu skrbi na

voljo drli zobe, bi bilo le mogoče, če bi ga omotili. Toda ali si upate znorelega moža pripeljati k meni?"

"Za to bom že skrbela; si bom pa kaj izmislila in ga tako izvabila v vaše stanovanje," odgovori nesrečna žena. "Da bi le moža rešila, kaj laž v takem slučaju! In ko bo mož tukaj —"

"Potem mu je zdravje zagotovljeno," obljubi hitro zobozdravnik. "Če kdo nima pameti, tedaj s nem rabiti tudi silo, ako je to njemu v prid. Kakor hitro gospod baron pride, ga bodeta prijela moja služabnika in ga zvezala. Drugo mi smete zaupati; v petih minutah bom pregnal vašemu gospodu možu bolečine — kateri zobje ga najhujše bole?"

"Kočnjaki, gospod doktor!"

"Le zaupajte moji sigurni roki. Sicer pa imam dovoljno skušnjo in poznam bolne zobe. Jutri popoldan ob petih vas bom pričakoval. Potolažite se, vse se bo dobro izteklo, milostljiva!"

"Prav hvaležna vam bom," zatrjuje baronica. "Ob določenem času bom sama prišla z možem. Ali najbrže se bo upiral, gospod doktor, saj vam je znano, kakšen je!"

"Bom že vse potrebno pripravil; moja služabnika sta krepka — samo to želim, da bi se vi takoj oddaljili; nežni živci ne preneso prav lahko kaj takega!"

Pomilovanja vredna ženska se slovečemu zobozdravniku prav prisrčno zahvali in odide.

* * *

Drugi dan popoldne se pripelje pred največjo in najbogatejšo prodajalnico z zlatnino lepa kočija prvega razreda, in iz nje stopi bogato opravljena, plemenita gospa. Zlatar se nenavadno zveseli nove oljemalke. V pol ure si nabere gospa baronica raznih dragocenosti za 80.000 kron; z malo besedami se zmenita za ceno. Seveda gospa ne nosi nikoli toliko denarja seboj, zato pravi:

"Ali utegne kak vaš služabnik iti z menoj, da bi mu plačala?"

Trgovec se takoj ponudi sam. Hitro zloži srečni zlatar dragocenosti v škaflo, in potem sedeta v kočijo. Voznik je že vedel, kam naj vozi — pred hišo slovečega zobozdravnika.

Ves vesel gre zlatar v krasno hišo. Baronica hiti pred njim po stopnicah in neko mlado človeče ji odpre vrata. Bil je sluga.

Baronica migne zlatarju na lahko z roko, naj vstopi. V tem trenutku pa zapro za njim vrata; sluga in še nekdo drugi se zaženeta na zlatarja, kateremu škaflo pade iz rok.

"Pomagajte! Tatovi! Morilci!" kriči napadenec. Sloveči zobozdravnik se zadovoljno smehlja.

"Zopet ga je malo prijelo," pravi baronici. "Ali zdaj pa prosim, oddaljite se, v pol ure bode soprog zopet zdrav!"

Baronica, ki je že poprej škaflo pobrala, stisne hvaležno doktorju roko in jokajoč zapusti sobo.

Zlatarja so med tem že omamili in ga položili na operacijski stol. Sluga mu je namreč hitro pritisknil neko gobico na nos in znoreli zlatar je zaspal.

Čez eno uro se zlatar zbudi; v glavi se mu vrti in nenavadno prazna se mu zde usta. Pred njim pa stoji sloveči zobozdravnik in se mu smehlja.

"Častitam, gospod baron!" prične le-ta in pokaže škodelico, ki je stala poleg njega na stolu.

"Glejte, tu so štirje korenjaki, ki so vam povzročali take bolečine! Ali vas še kje kaj boli?"

Trgovec gleda debelo zdravnika, potem seže s pratom v usta in takoj vé, kaj se je zgodilo.

"Gospa baronica bo gotovo zelo vesela vašega ozdravljenja," nadaljuje zdravnik. "Mislim, da mora vsak čas priti."

"Kje je goljufica in tat'ca?" zarjove ukanjeni zlatar. "Kje so moji diamanti — pomagajte! Roparji, tatovi!"

Doktor migne služabnikoma in prime za klešče.

"Zopet ga je prijelo," pravi, "še enega moram."

Toda nesrečni zlatar se jim strga in kot besen se zažene po stopnjicah — — —

Svojih dragocenosti ni dobil nikoli več. Sloveči zobozdravnik pa, ki je nevedoma služil kot orodje nenavadni goljufici, mu je poslal račun za štiri zobe ki mu jih je izdrl. —

Lepo življenje, še lepša smrt.

Spomin na grob Marije Turk.

"Kar sem želela to gledam; imam, kar sem upala; v nebesih sem združena z njim, katerega sem na zemlji z vso vsemno ljubila. Te prelepe besede iz razodenja sv. Neže se smejo pač obrniti na pred dobrim mesecem v Ljubljani umrlo Marijo Turk, delavko v tobačni tovarni. Bila je še v prvem cvetu življenja, pa si je nabrala uže toliko dobrih del za nebesa, da se je Gospodu življenja in smrti zadosti zdelo poklicati jo po plačilo —. Mati narava se je v dobi njenega življenja komaj 19 krat okitila s pomladnim cvetjem, že je prišel nebeški Vrtnar, da njo, cvetlico svojega vrta, presadi iz puščave življenja v nebeški vrt, ker — svet je ni bil vreden! Zato bodi dovoljeno njeni tovarišici tu v kratkih vrsticah nekoliko urediti spomin na njo, ter jo njenim vrstnicam zlasti udom kat. društva za delavke — čigar zvesti ud je tudi ona bila — postaviti za vzgled. Ko je pred letom dni ona, zemeljsko bitje, v »Lurški pastirici« predstavljala nadnaravno bremadežno bitje nebeške Kraljice, nihče, kdor jo je videl takrat, ni mogel misliti, da bo ta cvetoči obraz čez tako malo časa zapal trohnobi —. Pač živa priča minljivosti! Ni ga pa tudi bilo, ki jo je natanko poznal in bi ji

odrekal vrednost predstavljati nebeško prikazen, kolikor je človek, sploh vreden tega. Saj ona ni storila tega samo telesno, marveč je skušala brezmadežni Devici tudi v dušnem oziru kolikor mogoče podobna postati. Zato smemo reči, da ona ni bila »devica s prazno svetilko«, ker dičile so jo v visoki meri najlepše čednosti; tako je bila vsem vzgled prave ponižnosti, pobožnosti; najbolj se je pa odlikovala v najlepši čednosti: v čistosti srca. — V najlepšem cvetu življenja je imela pač dostizanjke nastavljenih, da bi zapustila pot čednosti. A ona se je vsega skrbno ogibala in prezirala vse, kar bi jo odvrčalo od Njega, ki edini je vreden naše ljubezni. Če kdaj, se sme pač pri nji trditi, da je bivala lepa duša v lepem telesu! Nje največje veselje je bilo pogovarjati se s svojim Ženinom v najsvetejšem Zakramentu; v društvu pa jo je veselilo posebno petje. Do petja je imela tako veselje, da si je še na smrtni postelji večkrat zapela; »... Ko v družbo nebeško boš srca jemal — Ljubzen največjo najvišje boš djal. — Jaz Tebe samo — bom ljubila gorko — Pokliči še mene v sveto nebo —.« Pri pogovorih o lepih nebesih se je tako vzradostila, da je z nekim nadnaravnim veseljem vskliknila: »Oh, kako bo tam gori prijetno; pridi, o Jezus, pridi skoraj po mene!« V dolgi bolezni ni nikdar godrnjala, marveč vse trpljenje je Bogu darovala rekoč: »Mučno je, a vendar, če je božja volja, rada še več trpim!« Ganjivo je bilo, ko je večkrat jokajoče okoli nje stoječe tovarišice tolažila z besedami: »Ve jokate, ker me vidite trpeti, jaz pa rada še več trpim, če je to v zveličanje drugih in v tolažbo dušam v vicah.« Pač blagor Tebi, draga Marija, ki si tako srečno prestala boje življenja, saj Jezus sam pravi: »Blagor jim, ki so čistega srca, ker bodo Boga gledali!« Prosi še za nas, ki se nam je še boriti na poti življenja, da, kakor Ti, srečno prijadramo v nebeško pristanišče. Na srečno svidenje!

Politični razgled.

Kakor smo pisali v 2. št. »Domoljuba«, tako se je zgodilo: dne 18. jan. smo dobili *novi ministarstvo*. Na čelu novim ministrom je tajni svetnik Koerber in ob enem notranji minister, Welsersheimb domobranski, Wittek železniški, Bem-Baverk finančni, Spens-Booden pravosodni, Hartel naučni, Režek minister za Češko. Kal trgovinski, Pientak minister za Galicijo. — Nemci so novo vladu sprejeli hladno, Čehi na vse pripravljeni proti njej, Poljaki so še precej zadovoljni, nemški konservativci pa pravijo, da jo bodo sodili po njenih delih. Seveda si mi ubogi Slovenci ne smemo nič dobrega obetati od vlade, ki se je spremenila le glede imen ministrov, v svojih načelih pa ostala stara, Slovanom vedno neprijazna. — Glavna naloga nove vlade — tako pišejo listi — obstoji v tem, da se odstrani narodnostni prepir in sklene sprava ter da se potem vse stranke združijo v resnem delu za prospeh države in nje narodov. In to nalogo je poskusila vlada že doseči s tem, da je dne 5. t. m. sklicala na Dunaj pravno konferenco, ki naj bi se posvetovala o spravi med Čehi in Nemci Češko zastopa 22, Moravsko 12 članov. Iz tega se

razvidi, da vlada ne misli na splošno rešitev jezikovnega vprašanja, marveč skuša spraviti med seboj samo Čeha in Nemce. Predložila je zaupnikom sedem zakonskih načrtov, zlasti glede rabe obeh jezikov pri različnih oblastvih. Vse kaže, da se vlada bolj nagiblje na nemško stran in da skuša dognati spravo v škodo Čehov. O vspehih te konference — če se sploh kateri dosežejo — bomo poročali prihodnjič.

V angleškem parlamentu, ki se je pred kratkim sešel, pričela se je jako zanimiva razprava o nesrečni angleško-burski vojski. Če tudi angleška ošabnost na svetu nima para, se vendar začenjajo vedno bolj pogosto oglašati poslanci, ki obsojajo to vojsko in priporočajo bojaželjnim vročerkvnikom, naj se stori konec krivičnemu prelivanju krvi. A iz govorov ministrov in vladnih poslancev je videti, da bodo morali Buri angleško vojsko še parkrat prav dobro naklestiti, predno se bodo Angleži hoteli sprijazniti z mislijo na mir.

Kitajski cesar, o katerem se je pred kratkim pisalo, da je bil od cesarice odstavljen in potem umorjen, menda vendar-le še živi in tudi vladarstva še ni dal iz roke. Vendar morajo čudne razmere vladati na Kitajskem dvoru, da sploh take vesti morejo priti v javnost. Veliko mora biti gnjilega v Kitajskem cesarstvu in nič čudnega ni, ako se že čuje o načrtu evropskih držav, kako spraviti s površja sedanje kitajsko cesarstvo.

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Romanje v Rim.

Čujejo se želje, da bi mnogi verniki ljubljanske škofije koj po veliki noči radi v Rim šli, da vstrežejo želji sv. Očeta, ter dobe od pustke in milosti sv. leta. Ako se oglasi precejšnje število, skušalo se bo pripraviti romanje konec aprila ali v prvi polovici maja. — Pot od Cormonsa skozi Loreto in Asisi v Rim pa nazaj stane za III. razred 32 kron, stanovanje in hrana v Rimu po 5 kron na dan, fujaker za štiri osebe po 1 in pol K za uro, zraven bi prišla še vožnja od doma do Cormonsa na goriški meji in hrana zunaj Rima. Moglo bi se toraj v III. razredu shajati s 140 do 160 K. V II. razredu stane ista vožnja po železnici 60 K, stanovanje 7 K. — Kdor hoče v Rim, naj se vsaj do 20. februvarija oglasi pri svojem gosposdu župniku. To je zadnji čas za prijavo, ker se mora potem vse potrebno za železnične vlake, za stanovanje in za sprejem pri sv. Očetu urediti. Ako se romarjev oglasi vsaj 400 in bi mnogi želeli, naj se desetkratno obiskovanje cerkva, torej tudi desetdnevno bivanje v Rimu skrči na

pet dni, skušal bo p. t. škof to olajšavo od sv. Stolice izposlovati. Vsak pa lahko podaljša bivanje v Rimu, kolikor mu drago, vrniti se pa mora v domovino po zgoraj označeni progi. Pripomnimo še, da se romanja morejo udeležiti tudi ženske in da ni treba nikakih potnih listov. Slovenci! udeležite se v obilnem številu tega romanja in pokažite takó v svetem letu svoje globoko versko prepričanje in ljubezen do svete rimsko-katoliške cerkve!

Našim naročnikom! Letošnjega „Domoljuba“ številka prva in druga sta pošli. Zeló bi nas pa oveselil, kdor ima morda odveč listov teh „Domoljubovih“ števil, če bi ju nam hotel vrniti, da bi novim naročnikom mogli postreči z njima.

Katoliška družba za Kranjsko bo imela svoj občni zbor dne 19. t. m. zvečer ob $\frac{1}{2}$ 8 uri v »Katol. domu« v bralni sobi in bode zajedno volitev novega društvenega odbora. Društveniki se vabijo na zbor.

Izlet v Zagorje ob Savi priredita v nedeljo 18. t. m. dramatični odsek in tamburaški klub »Slov. kršč. soc. zveze.« V Zagorju priredijo člani »Zveze« ob $\frac{1}{2}$ 5 uri popoldne veselico z igrami in tamburanjem. Vstopnina 20 kr.

V stalen pokoj vstopi župnik v Zaspu gospod Fr. Jereb po 42 letnem vzglednem službovanju.

Odlikovanje. Svetokriška frančiškanska provincija je imenovala radi zasluga za frančiškanski samostan na Brezjah častnim svojim članom preč. g. župnika Janeza Berlica. Veleč. g. provincijal Konst. Luser mu je prinesel diplom, ki slavljenca zagotavlja, da bo deležen vseh zasluženj čč. gg. redovnikov frančiškanov te provincije.

Častnim občanom je bil jednoglasno izvoljen radi premnogih zaslug za občino dne 29. januarja t. l. v seji občinskega sveta v Črnem Vrhu nad Idrijo bivši gospod vikarij Janez Hladnik, sedaj župnik na Trebelnem.

Doktor bogoslovja je postal na Dunajskem vseučilišču dne 9. t. m. g. Leopold Picigas.

Osebnosti. Umeščen je bil na župnijo Podkraj pri Vipavi čast. g. Anton Mezeg. — Župnija Trata je podeljena č. g. Mateju Pintar, župniku v Stari Oselici.

Umrli je 30. januarja v Zadru č. g. Šimen Karolnik, vpokojeni duhovnik tržaško-koperske škofije. Rojen je bil v Kamniku dne 23. oktobra 1822, posvečen 11. avgusta 1850.

Na Brezjah bo na sv. Jožefa dan izredna slovesnost. Škof bodo tam sprejeli krog 100 moških v Marijino družbo. Gorenjski možje in fantje bodo prišli ta dan gotovo iz vseh župnij mnogoštevilno

k materi Mariji poslušat apostolski glas svojega škofa. — Tukaj se je podelilo v l. 1899. nad 40.500 svetih obhajil. — V tekočem letu se postavi pri naši romarski cerkvi še tretja gostilna. Oo. frančiškani se skrbno trudijo, da je ustrezno dušam romarjev; tekmovanje gostilničarjev bo storilo, da jim bo tudi v drugih ozirih boljše postreženo.

Blagoslovljenje delavskih domov. Dne 4. febr. popoldne se je vršila v Vodmatu tiha slavnost, a velepomembna za delo krščanskih socija'cev. Blagoslovili so se delavski domovi v Vodmatu. Sveto opravilo je izvršil č. g. župnik Malenšek. Prišli so k slavnosti tudi drž. poslanci dr. Krek, Povše in Vencajz, zastopniki »Slov. kršč. soc. zveze«, »Slov. katol. delavskega društva« in kršč. soc. časopisja. Naj bi blagoslov b. žji počival nad prijaznimi domovi, ter dajal možem, ki vodijo »Slov. delavsko stavbeno društvo« moči in poguma pri zapričetem delu! Od svojega početka do danes je postavilo društvo 35 delavskih hiš!

Državna podpora. Poljedelsko ministerstvo je za vodnjak v Gaberčah v postojinskem okraju dovolilo 2200 K podpore.

Županom občine Trebeljevo pri Litiji je zopet enoglasno izvoljen gospod Josip Gale, posestnik na Ravnembrdu, svetovalci pa: Jožef Zupančič, pos. v Štangi, Blaž Marolt, pos. na Unajnarih, Anton Amahen, pos. v Volavljah. Vsi naši možje. Živeli!

Železnica Kamnik—Velenje. Štef. pl. Daubachy v Zagrebu je že l. 1898. dobil dovoljenje za tehnične priprave za normalnotirno železnico od Kamnika čez Šmartino, Motnik, Vransko in Gomilsko do Braslovič ob železnici Celje-Velenje. To dovoljenje je želez. ministerstvo za eno leto podaljšalo, ob enem pa dovolilo tehnične priprave tudi za črto od Domžal čez Krašnje, Blagovico, Št. Ožbald, Trojano in Vransko do Braslovič.

Smrt v Ljublanici je našla žena mesarja Karola Štruklja Alojzija Štrukelj v Vodmatu. Prala je na Ljublanici, kjer jo je prišla božjast. Ker je ni bilo dolgo časa domov, šel jo je mož iskat ter jo našel ležečo na u-tih v Ljublanici. Zapustila je dva otročiča.

Dedilci se iščejo. V Brnu je umrla neka Julija Hoffmann in zapustila okoli 100.000 kron imetja. Pokojnica je bila hči Antona Hoffmanna in Magdlene Hoffmann, ki je bila hči Simona Martzona (Merčuna?), ljubljanskega meščana. Kot dediči so se doslej oglasili le od očetove strani.

Novo šolske poslopje za štiri razrede bodo gradili v Loškem potoku.

Novo cerkev bodo gradili na Selu pri Šumbregu. V ta namen imajo nabranih že 18.000 kron.

Električno razsvetljavo v Novem mestu namerava napraviti gosp. Fr. Seidl, lastnik mestnega mlina, ako dobi dovolj odjemalcev.

Vollle. V Trziču umrla I. Maleš je za reveže v Nevljah pri Kamniku volil 2000 kron.

Od D. M. v Polju. Naše podporno društvo jelo se je krepko gibati. Z geslom, da kdor ne napreduje, nazaduje, vpeljalo je vsako tretjo nedeljo v mesecu redne društvene shode, pri katerih imajo udje lepo priložnost razodeti svoje želje, ter se prirejajo podučni govori. Da so ljudstvu taki shodi po volji, pokazalo se je prav očitno dne 21. jan. p. l., kjer se je zbralo toliko ljudstva, da je bil zadnji kotiček prenapolnjen.

Iz Naklega. 25. jan. t. l. je tukaj umrla gospodična Frančiška Pavlin večkrat previdena s sv. zakramenti, iz znane spoštovane rodbine Pavlinove v 43. letu njene starosti. Bila je pobožna, posebno do ubogih usmiljena, lep izgled vsem tovarišicam, zato je bila njena smrt vesela, smehljaje se je poslavljala od svojih domačih in svojih prijateljic. Naj v miru počiva!

Svete podobe in židje. Že dolgo časa strašijo po deželi ogerski židovski agenti, ki prodajajo svete podobe z godbo. Oddajajo jih radi na obroke in sicer po 1 krono na mesec. Podobe ne dajo izpod 40 kron, v istini je pa vredna podoba komaj 14 kron. Naj se ljudje tem agentom ne vsedejo na limanice. Muzika, s katero vabijo na naročbo nevedno ljudstvo, je ničvredna ter se skoro pokvari.

S Prema. Od dne 14. do 21. januarja t. l. so imeli na Pr. mu č. g. jezuita Fran Doljak, Jakob Vrhovec in Al. Žužek sveti misijon. Ljudstvo se ga je prav pridno udeležilo, čeravno je bila od začetka precej huda burja. Prostorna cerkev je bila polna vernega ljudstva. Obhajancev je bilo 1500. Prišli so tudi ljudje iz sosednih fará, ker domača fara šteje nekaj čez 1800 duš. Bog živi in ohrani vrle g. misijonarje in jim povrni njih obilni trud za njihove temeljite in vnete govore!

Ljubljana v letu 1899. V minolem letu je bilo v Ljubljani rojenih 1170, umrlo jih je 1067, poročenih je bilo 349 parov. Od umrlih je bilo 214 starih nad 70 let. Naravne smrti jih je umrlo 1037, na silne 30. Ljubljana je koncem leta štela 37.186 duš.

Pogrešajo že od oktobra meseca 16 letnega Gregorja Ošabna, roj. v Grahovem pri Cirknici. Zadnji čas je delal pri svojem bratu v Skupljah pri Starem trgu.

Obesil se je posestnik Ign. Lončar z Brega pri svojem gospodarskem poslopu. Našli so ga 28. m. m. zjutraj mrtvega.

Vedoved v Polh. Gradcu je dogotovljen; kolavdacija se je vršila 10. t. m.

Cigan Simon Held bi na vsak način rad ušel pri-sojeni mu kazni. Ker je kasacijsko sodišče zavrnilo njegovo ničnostno pritožbo, je 26. t. m. nakrat obolel. »Vdrla se mu je kri.« Zdravnik je sicer zasledil kri, a ker mu je kmalu odleglo, se sluti, da je cigan Held bolezen hlinil. — Sedaj je postal v zaporu že nervozen. Ker ga je te dni gosp. kapiteljski vikarij zopet obiskal, rekel mu je Held: »Naredite z menoj, kar hočete, obesite me, zakoljite ali pa obglavite, le v miru me vsaj pustite.« Cigan torej ne kaže še nobenega kesa.

Iz Škocijana na Dolenjskem se poroča: Dne 7. svečana t. l. popoldne umrl je tukaj v Stari Bučki obče znani posestnik g. Matija Povše. Rajni bil je župan Škocijanski, predsednik okrajnega šolskega sveta Škocijanskega, oskrbnik farnega zemljišča, ključar podružnice na Stopnem in odbornik pri okrajnocestnem odboru v Mokronogu. Pogreb je bil dne 9. febr. in je bil prav sijajen. Priporoča se vsem gg. duhovnikom znancem v blag spomin in molitev.

Iz Cerkelj pri Krškem. Od vseh krajev vam prinaša »Domoljub« poročila o različnih stvareh. Ne spomnimo se pa, da bi se bil dotaknil kedaj naše lepe ravnine ob meji Štajerskega in skoro Hrvatskega. Ima pa vendar tudi pri nas »Domoljub« prav veliko prijateljev; zato nam ne bo zameril urednik, da smo mu sedaj poslali kratko poročilo. Sliši se mnogo zlasti v zadnjih dveh letih o misijonih, a misijon, ki se je obhajal pri nas od 1.—8. februarja, bil je nekaj izvanrednega, nekaj prav veličastnega. Naš preblagi gospod župnik Anton Gabrič, ki pastiruje pri nas z vso gorečnostjo dobrega dušnega pastirja, je imel že dolgo časa srčno željo, v Cerkljah oskrbeti sv. misijon. A kako!? Župnišče je bilo slabše kot siromakov kočje; cerkev vsa raztrgana in prostorna komaj za 400 ljudi, dasi šteje župnija nad 3000 duš. Vse naenkrat prenarediti se ni dalo; a vendar je gospod veliko popravil; res, da se mu ni še spolnila najsrčnejša želja, stavba nove cerkve, a vkljub temu je sklenil imeti misijon s polnim zaupanjem na Boga, da bo ob misijonu lepo vreme, in da bo mogoče vse tako urediti, da se bodo tudi v stari cerkvi slišali misijonski glasovi. Povabil je kot misijonarje ljudstvu zelo priljubljene očete lazariste. Gg. oo. lazaristi so se odzvali povabilu in poslali k nam č. g. Antona Kovalika, Frančiška Kitaka in Jozefa Ferjančiča. Ljudstvo je težko pričakovalo misijonarjev, ker najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi se bil kedaj tu obhajal sv. misijon. Ves čas misijona je bila udeležba nenavadno velika; s čudovito vztrajnostjo in pazljivostjo je ljudstvo sledilo cerkvenim govorom in si gotovo neizbrisno v srce zapisalo zlate nauke misijonarjev. Ob sklepu misijona se je

ob navzočnosti 15 duhovnikov in brezštevilnega ljudstva blagoslovil misijonski križ, ki bo še poznim rodovom priča, kako lepo se je v letu 1900 v Cerkljah obhajal sv. misijon. Mi hvaležni Cerkljani pa kličemo: Bog predobrotljivi povrni bogato misijonarjem njihov veliki trud! Bog plačaj trud vrlega našega gospoda župnika in vseh onih čast. gospodov, ki so tako neumorno pomagali na misijonu! — Ti pa, ljudstvo cerkljansko: živi po naukih, ki si jih slisalo na misijonu in po katerih ravnati se si sklenilo! Drži se Onega, ki je pct, resnica in življenje! Če greš od doma in prideš med liberalce in mokače ali če oni pridejo k tebi, pa ti ponujajo svoj evangelij „Slov. Narod“ in »Rodoljuba«, pa ti govori čez vero, cerkev in njene služabnike — ljudstvo cerkljansko, odgovori ponosno: križ je naša zastava in le tisti, ki nam v senci tega znamenja hoče podati svojo roko, le tisti je naš pravi prijatelj!

Iz Višnje gore. Odkar sta pri nas začela delovati kot dušna pastirja preč. g. župnik K. Tekster in njihov pomočnik preč. g. Jožef Lavrič, se je v cerkvenem življenju marsikaj spremenilo; vse je nekako poživljeno in pomlajeno. Posebno nam je všeč, da se je vpeljala večna molitev pred sv. Rešnjim Telesom; sad vsega tega je, da se je pri nas jako pospešilo pogosto prejemanje sv. zakramentov. To je jako veselo znamenje in nam daje upanje na boljšo bodočnost. A nekaj nas je pa vendar-le užalostilo ob začetku novega leta: vest namreč, da nas naš preljubljeni g. kapelan Lavrič zapusti ter se preseli v Sodražico. Za marsikaj se imamo zahvaliti dobremu in vnetemu gospodu; naj bo prepričan, da ga bomo ohranili vedno v najboljšem spominu in se ga spominjali zlasti v hvaležni molitvi. Vsemogočni Bog naj povsod, kjer boste delovali, takó blagoslovi Vaš trud, preč. gospod, kakor ga je blagoslovil v Višnjegorski župniji in to bo Vaše najlepše plačilo!

Lanskega vina imajo, kakor se nam poroča iz krške okolice, še vinogradniki v bližini Krškega (Cesta), v fari sv. Duh in na Studencu pri Krškem. Vino je s starih in novih trt, belo, rudeče in črno, cena 18 do 23 gld. hektoliter.

Blaž Ravnik — pomiloščen. Cesar je Blaža Ravnika, obsojenega pred ljubljanskimi porotniki radi zavrtnega roparskega umora na vislice, pomiloštil in prepustil najvisjemu sodišču, da mu določi kazen. Najvišje sodišče je določilo Blažu Ravniku dosmrtno ječo, poostreno s postom, trdim ležiščem in temnico vsakega 9. oktobra, t. j. na dan umora. Ravnik, ki je zelo shujšal, se je jokal, ko je začul novo obsodbo, in dejal, da je preveč. Podrl se mu je njegov načrt, katerega je razlagal nedavno kaznjencem, češ: „Dvajset let dobim in bom še fest kerle, ko pridem

ven.“ Ravnika bodo prepeljali v Gradiško, kjer ga bodo porabili v kaznilnici.

Drobtinice.

Biskup Strossmayer je 4. februarja praznoval 86. rojstveni dan svojega življenja. To je nenavadno visoka starost, a Strossmayer je še vedno krepkega zdravja, svežega duha in bistrega uma. Ime Strossmayerjevo bodri in vodi narod hrvaški, kaže mu pot rešitve, napredka, bodočnosti, vstajenja; ono uči narod, da je vsaka krivica le začasna, ker so samo božji zakoni pravice in resnice večni. Bog živi še mnogo let očeta in dobrotnika hrvaškega naroda!

Z angleško-burskega bojišča. Rekli smo v zadnji številki »Domoljuba«, da se bo v kratkem vršila ob reki Tugeli večja bitka med Angleži in Buri. In tako se je tudi zgodilo. General Buller poskusil je s svojo armado prekoračiti Tugelo. Buri mu tega niso brnili dokler precejšnjega dela njegove armade niso zvalili v nastavljeno past. Pri griču Spionkopu se je vnela tako vroča bitka, da so Angleži zgubili do 2000 mrtvih, ranjenih in vjetih ter 17 topov. Po bitki so jo Angleži hitro zopet popihali nazaj čez reko. Tam so premišljevali, kaj je storiti. In odločili so se zopet za to, da vnovič gredo čez Tugelo. Dne 5. t. m. so kar na dveh krajih naenkrat prekoračili reko. Na enem kraju so jih Buri takoj pognali nazaj, na drugem se, ko to pišemo, bije še vroča bitka. Tudi pri tej poskušnji je že padlo mnogo Angležev in vse kaže, da jih bo še veliko, preden bo Buller v Ladismitu segel v roko Viteju, ako sploh pride do tega.

Burske žene in puška. Burski častnik Roseyger, rodem iz Trsta, opisuje veliko bojno navdušenje med Buri. Burske žene in dekleta se vezbajo v streljanju, da v sili gredo v vojsko proti Angležem.

Van Bosboom se imenuje 55letni Bur, ki je baje najboljši strelec med Buri. Še nikdar ni zgrešil jelena, noja ali človeka. V mladih letih se je s Krügerjem mnogo bojeval za neodvisnost domovine. Pridobil si je v zlatih rudnikih mnogo imetja. Imel je dva sina, katera pa sta že padla v sedanji vojski proti Angležem. To je pretreslo njegovo ravnodušnost, da je sklenil sam iti v vojsko in se maščevati za svoja sina. Od novembra vodi malo hrabro četo proti vsiljencem. In kako on strelja s svojo puško? Vleže se na zemljo, s svojim orlovim očesom vzame na muho vedno mladega angleškega častnika, ki ga nikdar ne zgreši. Ko puško izstreli, skoči kvišku in zakliče: »Chamberlain!« Ko je dva častnika ustrelil, izvršil je za isti dan svoje delo. Ko pa angleški zdravniki preiskujejo mrtvce, najdejo v srcu ali v možganih mesto svinca — zlate kroglice. Tako se

stari Bosboom maščuje za svoja sina, patrone dela pa sam

Koliko velja vojak? Stroški za jednega vojaka so v Rusiji 741 60 K, Nemčiji 1116 K, v Avstro-ogerski 1128 K, v Italiji 1473 60 K, na Francoskem 1567 68 K, na Angleškem 1963 20 K. Ruski vojak velja torej najmanj, angleški največ. Vojaških stroškov pride na posameznega državljana: v Rusiji 576 K, v Italiji 8 64 K, v Avstro-ogerski 9 60 K, na Angleškem 11 52 K, na Nemškem 12 48 K, na Francoskem 17 54 K.

Občinski svetniki — morileci. V nenavadnem procesu v Sassari, o katerem smo že poročali, je med 400 obtoženimi radi umora tudi mnogo občinskih svetnikov in celo župan. To je tudi lepa slika o moralnem položaju Italije! Pri obravnavi imajo obtoženi ob strani 100 odvetnikov.

Premeten slepar in morilec je stal nedavno pred graškimi porotniki. Mož se je predstavljal kot Samuel pl. Edelný, ter je kot tak »kupil« posestva gospe Ane Poglayen v okolici Slov. Bistrice za 115000 gld., ne da bi dal krajcarja. 49.150 gld. se je naložilo na hipotekarični dolg, 66.000 gl. pa bi moral mož plačati v obrokih po 5000 gld., kar pa seve ni storil. Tudi trgovce je ogoljufal za živež, da je »nobel« živel na posestvih v Slov. Bistriški okolici. Končno je pričel prodajati iz posestev les ter svote spravljati zase. Pravo ime sleparja je Samuel Grünbaum. Mož je pred leti umoril nekega svojega znanca, ga razmesaril in takega preoblekel v svojo obleko. Pustil ga je potem agnoscirati za »Samuela Grünbauma«, da bi dobil zavarovalnino 15 000 gld. Nesramni žid je dobil 8 let težke ječe.

Mrlič v kovčku. To je bil dirindaj v poštnem vlaku južne železnice. V III. razred je stopil v bližini Celja nek mož v vidni razburjenosti. Plašne poglede je pošiljal na kovček, katerega je prinesel seboj. Iz kovčka se je širil sumljiv duh. Vsi potniki v vozu so bili prepričani, da je plašni mož — morilec in da ima v kovčku zaprto svojo žrtev. V bližini Gradca je hotel mož izstopiti, a potniki so ga zadržali in v Gradcu izročili policiji. Na kolodvoru so odprli kovček. Iz kovčka je širil nepopisen smrad. Policaji so se morali prijeti za nos, v kovčku pa so bili veliki kosi pokvarjenega — štajerskega sira. — Bil je mrlič, v njem pa polno življenja!

Angelj varih. Zakonska Knap sta se peljala s svojim poldrugo leto starim otrokom iz Brežic v Išl. V takozvanem Burgstall Tunell se je otrok naslonil na vrata železniškega voza ter je padel iz voza. Vlak je odpihal dalje. Otrokovi stariši so bili v strašnem obupu, a na prihodnji postaji so sprejeli veselo vest, da je železniški čuvaj našel otroka popolnoma nepoškodovanega na progi.

Zazidani mož. Rumunec Nikola Negru iz Nadaša je imel nesrečo v zakonu. Dvakrat je bil oženjen, a dvakrat je skusil žensko nezvestobo. Da je bil dvakrat varan, ga je toliko žalostilo, da se je sam zazidal. Te dni so ga dobili mrtvega. Zazidani mož je umrl lakote.

Princ v samostanu. V Pragi je vstopil v samostan benediktincev 20letni princ Adolf Jurij Liechtenstein, sin člana gosposke zbornice kneza Alfreda Liechtensteina.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Slovenci praznujemo letos stoletnico rojstva nepozabnega knezoškofa lavantinskega, Antona Martina Slomškega. Koliko zaslug si je Slomšek pridobil za naše ljudstvo, mora biti znano vsakemu Slovincu. On nam je osnoval tudi družbo sv. Mohorja; »plod je njegovega truda, rodila se je v njegovi glavi«, pravi Slomšekov življenjepisec g. prof. dr. A. Medved, ter nadaljuje: »Ob stoletnici Slomškovega rojstva je torej družbe sv. Mohorja sveta dolžnost, hvaležno se spominjati svojega prezaslužnega ustanovitelja. Narod naj ne pozabi, da je v prvi vrsti vse Slomškova zasluga, karkoli je družba sv. Mohorja storila dobrega. On je sprožil prvi misel, naj se ustanovi; on je bil takoj začetkoma njen največji podpornik; on je spoznal živo potrebo take družbe v pouk in veselo razvedrilo slovenskega ljudstva.«

V teh besedah je lepo izražen visoki namen in veliki pomen Mohorjeve družbe! Slovenci, vabimo Vas, da proslavite stoletnico Slomškovega rojstva med drugim tudi s tem, da v čim največjem številu zopet pristopite naši družbi! Zvesti naj ji ostanejo vsi stari udje, pridobijo naj ji pa tudi prav mnogo novih udov, da se bo po Mohorjevih knjigah med Slovenci vedno bolj širil in utrjeval Slomšekov verski in narodni duh!

Mnogih dobrot, katere ponuja naša družba svojim udom, ni treba znova naštevati. Opomnimo samo, da bode družba svojim udom letos poklonila sledeče knjige:

1. »Anton Martin Slomšek«. Gosp. prof. dr. A. Medved v Mariboru nam je lepo in krepko opisal Slomškovo življenje in delovanje in mnoge njegove zasluge za slovenski narod. Knjiga, ki bode tudi na zunanje lepo opravljena in okrašena z mnogimi podobami, naj v Slovencih ohrani spomin na njihovega velikega dobrotnika!

2. »Zgodbe sv. pisma«, VII. snopišč. Učeni pisatelj g. kanonik dr. Fr. Lampé bo nadaljeval zgodbe sv. pisma, ki naj bi pač ne manjkale v nobeni slovenski hiši.

3. „Priprava na smrt“. Spisal je ta molitvenik, ki je preložen že v razne jezike, sv. Alfonz Ligvorski, poslovenil pa gosp. kanonik dr. A. Karlin. Knjiga obsega tehtna premišljevanja in razne molitve. Dobro bo služila Slovincem tako za domačo porabo, kakor za cerkev!

4. „Slovenska pesmarica“, II. zvezek. — Prvi zvezek naše pesmarice je udom dokaj ugajal in zelo pospešil slovensko umetno in národno petje. Mnogo se je povpraševalo po drugem zvezku. Letos ga Mohorjani dobé in nadajamo se, da bomo s to knjigo prav ustregli svojim udom!

5. „Slovenske večernice“, 52. zvezek, bodo pdale mnogo kratkočasnega in poučnega berila: 4 povesti, igrokaz, poučen scetavek itd. „Večernic“ Slovincem ni treba znova priporočati; poznajo in radi jih berejo povsod!

6. „Koledar“ za l. 1901. bo izšel v isti obliki kakor doslej in obsegal prav raznovrstno gradiivo, tako, da bo ponujal vsakemu nekaj.

To je torej književni dar, ki se že marljivo pripravlja v družbeni tiskarni in knjigoveznici. Slovenci, na Vas je, da te knjige romajo v čim največjem številu med naš národ, da se naša družba razširi povsod! — Gg. poverjenike še posebej prosimo, da tudi letos trudoljubivo nabirajo širom domovine raztrešena krdela Mohorjanov in jih vpisujejo v našo družbo. Nabiralne pole z denarjem naj se od boru določijo kakor druga leta do dné 5. marca. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne določijo ob pravem času udnine!

Mili Bog naj blagoslovi naše delo, in geslo za Mohorjevo družbo bodi: »Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!«

V Celovcu, dné 5. februarja 1900.

Odbor.

Naredno gospodarstvo.

Lesoreja in trgovina z lesom.

Lepi temnozeleni gozdi privabili so v naše kraje po železnični zvezi s Trstom in Italijo mnogo podjetnih kapitalističnih tujcev.

V vsaki dolini imamo enega ali dva agenta za les, — največ laške narodnosti — ki narekavata ceno našemu žaganemu lesu, ter dobro živita od lahko prisluzenih slovenskih novcev. Naž žagar ali kupčevalec z lesom leta po gozdih od zore do mraka, spravlja skupaj smereke, žaga hlode, proda izdelano robo velikokrat nevedé, ali dobi za les denar ter se slednjič sme srečnega šteti, da se pošteno preživi.

Reči moramo, da so take razmere škodljive naši lesoreji in če pojde tako dalje, pridemo do tega, da ne bode ne gozdov ne denarja.

Kranjska z bližnjim delom Primorja zakladala je z lesom že od nekaj južne dele Evrope, kjer ne raste les, kakor: Istro, Dalmacijo, Grško in Italijo. Ker ni bilo železnic, izvažal se je les sprva največ iz bližnjih krajev in se je tam, — kar nam svedoči Kras — popolnoma izsekal. V oddaljenih krajih izvažalo se je pred železnico malo izdelanega lesa.

Bile so takrat na Gorenjskem v Bohinju, Kropi in Železnikih fužine v cvetju. Les se je žgal v oglje in rabil za rudnike. Zato se ljudje v teh krajih niso pečali z izdelovanjem stavbenega lesa. Mali posestniki (kajzarji) bili so rudarji in oglarji, večjim posestnikom (kmetom) pa je platnarija in živinoreja dala dosti dela in tistemu času primerni zaslužek.

Najlepše gozde prisvojile so si bile takrat fužine in od njih so jih kupovali pozneje rudarji in oglarji. Ko se je gozd obdavčil, so ti poslednji nekaj gozdov raje prepustili državi, kakor da bi bili davek plačevali.

Ko je železna industrija začela pešati, platnarija odjenjala, začeli so se tudi po oddaljenih krajih zanimati za kupčijo z lesom. Naši vozniki začeli so voziti les v Trst, Reko, Gorico in druge primorske kraje, nazaj pa različno južno blago, največ vina, riža in soli. Pri prodaji lesa posluževali so se meštarije v, takozvanih sanšalov (sensalov), nekaj zaradi tega, ker so tako najhitreje blago oddali, nekaj pa, ker niso bili pisave, računov in tujega jezika zmožni. Brez sanšala se takrat ni nič kupilo in ne prodalo.

Z otvoritvijo železnice med Dunajem in Trstom oživela je tudi pri nas doma kupčija z lesom. Prejšnji vozniki, ker so bili v Trstu s sanšali in trgovci od prej znani, postali so kupčevalci z lesom. Za te takrat ni bila slaba kupčija. Smereke so bile po ceni, izdelan les se je pa drago prodal. Veliko se ni moglo napraviti, ker ni bilo žag. Smemo reči, da se je pred 30 leti les dražje prodal ko danes, kajti prodajalo se je kar čez na kos, ne na mero. Cene lesu so se vzdignile pozneje tudi s tem, da se je les izdelaval v papir. Tudi na Kranjskem zidali so bogatini take tovarne za papir. Tuja konkurenca začela je pa s časom škodovati našemu lesu. (Dalje.)

Za smeh in kratek čas.

(V šoli.) Učitelj: „Od kod izhaja pokorščina?“ Učenec: „Od tepenja!“

(Pred sodiščem.) Sodnik: „Zatoženi ste, da ste ukrali sto robcev za vsekovati se. S čim morete to zagovarjati?“ — Zatoženec: „Silno hud nahod sem imel!“

(Pri brivcu.) „Saperlot, meni ste kos ušesa odstrigli!“
— „Le pomirite se, je še dosti ostalo!“

(Iz skušnje.) Če hočeš, da bo kdo dolgo na te mislil, posodi mu kaj, namestu, da bi mu zastonj kaj dal.

(Velik račun.) Zdravnik: „Kaj, Vaš doktor Vam je računil 50 K, da Vam je izdrl kurje oko!? ... Za ta denar Vam jaz glavo odrežem!“

(Pravi berač.) Gospod: „Nate ubožček, ki ste slep, 20 vinarjev!“ — Berač: „Ali sem tudi gluhi, — znabiti mi daste tudi za to kaj!“

Zastavica.

V čolnu bilo je 30 oseb: 15 kristijanov in 15 židov. Nakrat se začne čolnič topiti in ni se mogoče drugače rešiti, nego da mora polovico ljudi v vodo. Da se pa izogne vsakemu prepiru, stopi v sredo družbe navzoč menih, uvrsti kristijane in žide v krog, v kate-rega končno tudi sam vstopi, ter pravi: „Štel bom, pričeniš pri sebi od jedne do deset in potem zopet iz-nova. Vsak deveti mora v vodo.“ Kako je razvrstil kristijane in žide in kje je stal menih, da so ostali v čolnu sami kristijani?

Besedni uganki.

I.

Mislím si besedo s petimi črkami, ki pomeni na-prej ali nazaj brana kemični element in ki ima to po-sebnost, da pomenijo nje prve tri črke naprej ali nje zadnje tri črke nazaj brane tekočino, ki ni posebno sladkega okusa. Kaj je to?

II.

Prvo — del voza;
Drugo — vsak ima;
Združi pa oboje:
To goniti malokdo še zna!

Rešitev ugank v zadnji številki:

I.

1.

O	r	j	a	k
I	s	t	r	a
š	o	t	o	r
k	i	p	a	r
L	i	j	o	n

2.

c	i	t	r	e
p	r	o	s	o
p	e	t	e	k
P	i	r	a	n
D	a	v	i	d

i	l	o
E	m	a
o	k	o

A	p	r	i	l
e	r	ž	j	e
š	č	u	k	a
o	b	r	o	k
U	r	b	a	n

v	e	s	l	i
v	s	t	o	p
E	l	i	j	a
b	r	e	z	a
p	o	j	a	v

3.

4.

Ostanimo vsi zvesti „Domoljebu“!

II

Sir — ris

III.

Job — boj.

Vse so prav rešili: Janez Kucler, krojač v Zaklancu; Franc Koncilija iz Podgrada pri Dolu; Marija Sila, dekla v Trebnjem; Marolt Jakob in Fran Luka iz Zirovnice pri Rakeku; Valentina in Antonija Legat, sivilji v Ljubljani; Franc Bokalič v Mengšu; Mina Grabeč v Smledniku; Ivan Jalen in Franciška Gasperšič v Hlebcu pri Lescah; Jera Triller, dekle v Starem Dvoru; Andrej Porenta v Virmažah; Dolgan Josip, Gabrovšek Fran, Gustinčič Ludv., Masle Gregor, Zajc Karol, Zakrajšek Leopold, Fortič Antoa, Novak Rajko, Bren Franc, Schmutz Karol, Preželj Karol, Lapsajne Vinko in Sulgaj Franc, dijaki v Ljubljani; Franc Melik, kmet in Anton Melik, učenec, v Črnavasi pri Ljubljani; Jurij in Henrik Faneli v St. Juriju v Slov. gor.; Lucija Luka v Grahovem; Marija Petrič, Janez, Franc in Ivanka Debevc v Zirovnici pri Rakeku; Sušnik Lovro, Ziherl Jožef, Slapšak Vinko, gimnazijci v Kranju; Urbanec Franc, Markuta Franc, Ferjan Martin, učenci v Kranju; Franc Crobath, učenec IV. razr. v Kranju; Ivan Drašler v Brezovici pri Borovnici.

I. in II.: Matevž Ocepek, Ivana Vilfan in Marija Knific v Dragočajni pri Smledniku; France Mikuž, organist v Črnem vrhu; Fr. Stare v Spitališu; Jožef Pretnar, fant v Begunjah, Gorenj.; Matej Klobčič v Železnikih; Julijana Murnik, trgov. pomočnica v Vipavi; Alojzija in Terezija Pihlar v Zirovnicah; Rebolj Franjo, organist, Šinkov Turn; Korenov Janez in Žumrov Lojze, fanta v Podgorju pri Kamniku; L. Vitovič v Ljubljani; Boštjanov France na Kozljaku pri Cerknici; Ivan Fatur na Rakeku; Franc Tekovec, kovaški pomočnik v Hrovači pri Ribnici; Terezija Rovar v Planini; Jožef Žagar, učenec v Stari Loki; Micika Lončarič in Ivan Kelemina v Središču; Franciška Turbič iz Prekurnice pri Moravčah; Alojzij Levstik v Grebenu pri svet. Gregorju; Franc Opara v Gor. Ponikvah; Vinko Kolar v St. Jerneju; Karolina Petrič v Vipavi; Fran Gruden Retenski pri Laščah; Avgust Rozniček v Gor. Ponikvah pri Trebnjem; Ana Fric v Spitališu; Janez Gros in Val. Sajovic v Goričah; Zefika Kovačič v Pristavi pri Sv. Emi; Jakob Pavlič, kmet, sin pri sv. Lovrencu v Pušavi; Prostoplav Jerala, dijak, in Ivo Gajšek, cerkvenik v dež. bolnici v Ljubljani; Janez Batič v Zahji vasi pri Poljanah; Matevž Verbič v Kosezah; Franc Jaklič iz Kolpe pri Vel. Laščah; Jernej Žurner in Florijan Vidic v Podgorju; Micika Trdina v Predoslju pri Kranju; Matija Ambrožič, učenec na Dobrovi; Janez Vertačnik, Šinkov Turn; Andrej Rosulnik, pismonoša v Kosezah; Jan. Andolšek v Trnju pri Veliki Loki; Janez Presetnik, cerkvenik v Stožicah; Rozalija Murnik v Vel. Laščah; Ivan in Martin Klopčič, fanta v Vrhpolju pri Moravčah; Florijan Ograjšek v Šmartnu pri Celji; Alojzij Kocmur, odvet. uradnik v Ljubljani; Franc Jaklič iz Kolpe pri Vel. Laščah.

II. in III.: Peter Resman v Begunjah, Gorenj.; Marija Mestek, deklica v Grahovem pri Cirknici; Fortič Karolina, učenka na pripravništvu v Ljubljani; Marjeta Mele v Grahovem pri Rakeku; Kandoč Fran, dijak v Ljubljani; Janez Drašler, posest. sin v Nirovcu; France Štupica, Osterjev v Sodratnici; Brencetov Tone iz Drašice pri Borovnici; Janez Slamnik; učenec IV. razreda v Kranju; France Kovač in Valentin Sušnik, posestnika v Brez-nici; Fr. Zajc iz Bica pri St. Vidu.

I.: Fran in Franciška Vavpetič v Tunjicah; Anton Voglar, Janez in Miha Pavlin v Malem Naklem pri Kranju.

II.: Marija Klopčič v Železnikih; K. Vsenik, Dolšake pri Vel. Laščah; Anton Jankovič, ključavničar v Dol. Košani; Anton Jurjevčič, železnikar na Vrhniki; Davorin Dimnik, četrtosolec v Ljubljani; Janko Ferjan, ključ. učenec na Savi pri Jesenicah; Franc Vidmar, iz Čepel pri Litiji; Ivanka Kopač, kmečko dekle na Poljanah; Franc Pelko, obč. sluga v Tržišču; Anica Kranjc iz Kozljaka pri Cerknici; Marija in Ana Podboj iz Adamovega pri Vel. Laščah; Jožef Burgar, častniški sluga c. in tr. pešpolka št. 17 v Celovcu; Franc Štarbek, posestnik v Dobu; J. K. Kastelic Sajski; Marija Klopčič, kmečko dekle v Svinjah pri Moravčah; Matevž Zupan, žrebčarski mojster v Kropi; Marija Zurnar, dekle pri sv. Trojici tik Slatine; Marijana in Franciška Dolinar v Srednj

vasi pri Poljanah; Franjo in Janko Tribler, kmečka fanta od sv. Duha; Ivanica Čaks in Pavla Likar, učenki I. mešč. šole v Ljubljani pri č. gg. uršulinkah; Andrej Golob, učenec IV. razr. v Ljubljani; Janez Lahovnik, posestnik v Šmartnu pri Velenji. III.: Josip Zorko v Široki Seti pri Vačah; Andrej Pogon iz Poljane pri Cerknem.

Prihredna številka »DOMOLJUBA« izide dné 1. marca 1900 zvečer.

Tržne cene v Ljubljani.
od dné 4. do dné 10. februarja.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	1	28	Pšeničaa m. 100 kg.	28	30
» » II. »	1	12	Koruzna » »	17	80
» » III. »	—	96	Ajdova » »	35	80
Telečje meso »	1	20	Fizol, liter »	—	16
Prasičje » sveže »	1	20	Grah, » » »	—	20
» » prek. »	1	40	Leča, » » »	—	24
Koštrunovo meso »	—	72	Kaša, » » »	—	22
Maslo » » »	2	—	Ričet, » » »	—	22
Surovo maslo »	1	90	Pšenica » 100 kg	18	40
Mast prašičja »	1	40	Rž » » »	15	—
Slanina sveža »	1	20	Ječmen » » »	15	—
» prekajena »	1	44	Oves » » »	12	40
Salo » » »	1	20	Ajda » » »	17	—
Jajce, jedno » »	—	6	Proso, belo, » »	20	—
Mleko, liter » »	—	16	» » navadno » »	14	—
Smetana liter »	—	80	Koruzna » » »	12	40
Med » » » kg	1	40	Krompir » » »	5	—
Krompir » » »	—	6	Drva, trda, seženj »	7	20
Piščanec » » »	1	30	» » mehka, » »	5	50
Golob » » »	40	—	Seno, 100 kg » »	4	20
Raca » » »	1	40	Slama, » » »	—	—
gos » » »	—	—	Stelja, » » »	1	60

Loterijske srečke.

Dunaj, 3. februarja:	87	14	8	76	74
Trst, 10. februarja:	47	25	26	45	86
Graec, 3. februarja:	19	39	11	23	66
Line, 10. februarja	24	32	37	2	58

Učenec,

zdrav, priden ter pošten, se sprejme v trgovino pri Janku Ev. Sircu v Kranju. 17 (1-1)

Lepega prediva

par centov, ima na prodaj **Mihael Hrovat, Regerova vas, p. Novo Mesto.** 18 (1-1)

Na prodaj je kovaški meh

za dva ognja, rabljen samo dve leti, ter tudi razno drugo kovaško orodje. 19 (1-1)

Več se izve pri lastnici

Frančiški Šetina
na Viču štev. 31 pri Ljubljani.

Išče se

organist in cerkvenik.

Služba znaša okrog 200 gld. Prednost imajo oženjeni roko-delci. 14 2—2

Cerkveno predstojništvo
na Ledinah, p. Idrija.

Na prodaj je

posestvo

iz proste roke in sicer: hiša z vsemi gospodarskimi poslopji, 3 njive, na katere se poseje 15 mernikov žita, 3 gozdi in vrt, 1 travnik, z vso opravo pod ugodnimi pogoji. Posestvo je oddajeno pol ure od farne cerkve v Stari Loki. 11 3—2

Več se izve pri lastniku **Lorencu Bozovičar-ju,** v Pevnu št. 3. P. Š. ofja Loka.

Najboljši živinski

prašek Barthel-nov, apno za krmo, rus. pat. maža za usnje, tolašča za kopita in vozove itd. v ceno prodaja

M Barthel in dr.

Dunaj. X., Keplergasse 20
Opis brezplačno.

Krepkega dečka sprejem za vrtnarskega vajenca.

Luka Tomšič,
vrtnar v Ljubljani,

23 1—1 Poljanski nasip.

Kos pevec

je na prodaj. Kdor ga želi kupiti, naj piše na **Janeza Lenič** 16 1—1 Purkače 5 pri Vel. Laščah.

Za vavpta

želi vstopiti pri kakem večjem posestvu 30letni mož, viden vsakega kmetijskega dela, ume tudi živinorejo in sadjarstvo.

Ponudbe se prosi na J. T. poste restante 20 2—1 Mengeš.

Proda se iz proste roke posestvo

hiša, hlev, pod, za polovico zemlje njiv, travnikov in gozdov.

Vse na legem kraju v Dobrunjah.

Več pové **Martin Kržin** 23 1—1 v Dobrunjah P. Sp. Hrošica.

Kuverte in vizitnice
v poljubnih oblikah in nizki ceni priporočila
Katoliška Tiskarna v Ljubljani.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge

po 4%

in plačuje vrh tega rentni davek sama.

HERBABNY-jev

podfosfornastc-kisli 503 20-3

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsi sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in rodilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 107 (20-8)

Cena steklenici 1. glđ 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno zrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, "Herbabny" vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katere znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Društvo za dietetične izdelke, Curih.

Enterorosa

idealno dietetično zdravilo za odrasle in otroke.

S prav izrednim vpehom se rabi pri slabem prebavljenju, pri akutnem in kroničnem želodnem in črevesnem kataru, driski, kole-rini — tudi tedaj, če druga sredstva ne pomagajo. To spričujejo profesorji, zdravniki in zahvalna pisma privatnikov. V vsaki hiši naj bi jo imeli.

Prodaja se v puščah in škatljah po 1 glđ. 50 kr. in 60 kr.

Apneni kasein

(Calcium - Phosphat - Casein) v obliki praška.

Izredni živež za veliko in malo.

Edino umen način, apno v večji meri spraviti v organizem, kadar je tega treba zaradi zdravja.

Redi kri in vtrjuje kosti, je toraj priporočati že malim otrokom.

Poseben učinek napravlja pri bledici, malo-krvnosti, pri živčnih boleznih, škrofelnih, krvici; je porodnicam in drugim krepilo prve vrste. 456 18-16

Potrjeno po veljaki.

Prodaja se v puščah po 1 glđ. 50 kr.

* Dobiti je v vseh lekarnah. *

LINIMENT. CAPSICI COMP.

Iz lekarne Richter jeve v Pragi, pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po 40 kr., 70 kr., in 1 glđ. v vseh lekarnah. Zahteva naj se le 509 15-7

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elisabethstrasse 5

Vožnjekarte
in
tovorni listi
v

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 17 25-4

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Samo pri Janezu!

Preselitev prodajalnice.

Podpisani raznanjam p. n. občinstvu, da sem preselil

prodajalno kramarskega blaga

iz Medarskih ulic

v Lingarjeve ulice.

Zahvaljujem se ob enem cenj. odjemalcem za izkazano zaupanje in se priporočam tudi nadalje njihovi naklonjenosti.

Ker je moja nova prodajalna mnogo prostornejša, mi bo pač možno, sl. občinstvo hitreje in z večjo zalogo postreči.

Velepoštovanjem

18 2-2

Janez Železnikar.

Samo pri Janezu!

Kathreiner

je samo pravi v znanih

Kathreinerjevich zavojih!

Zatoraj nikoli v odprtih ali v drugih za prevaranje računajočih ponarejenih zavojih.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je najukusnejša, kakor tudi edino zdrava in zraven tega najcenejša primes k bobovi kavi.

Kathreiner Kneippova sladna kava

bode z veseljem in z vedno raztočem učinkom v stotisoč družinah použita.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je tam, kjer se zavoljo zdravja bobova kava prepove, najboljši nadomestek.

